

CASADES PERÒ SILENCIADES

12 ANYS DE MATRIMONI LÈSBIC AL CAMP

«MARICÓN!», «MARIMATXO!»

QUAN ANAR A L'ESCOLA ES CONVERTEIX EN UN MALSON

ACTIVISTES AL TERRITORI

Núm. 11 · Abril 2017 · Publicació editada pels col·lectius **H₂O** TALCOMSOM COL·LEGI DE PINEI LGTeBre

REVISTA
GRATUITA

CO

LORS
del territori

SUMARI

- 03 EDITEM
- 04 **CASADES PERÒ SILENCIADES**
12 anys de matrimoni lèsbic al camp
- 07 **HI HA UN GAI AL POBLE!**
- 10 **«MARICÓN!», «MARIMATXO!»**
Quan anar a l'escola es converteix en un malson
- 14 **ACTIVISTES AL TERRITORI**
Taula amb els líders LGTBI de Lleida, Vic, Reus i Tortosa
- 18 **CONSTRUCCIONS IDENTITÀRIES – WORK IN PROGRESS**
- 20 **«¡¡TÍA BUENA!!»**
Transsexuals en un món masclista
- 23 **EL TAROT DEL GÈNERE**
- 27 **PARES GAIS**
La paternitat subrogada
- 30 **RESPECTAR ELS TEMPS DE LES PERSONES TRANS**
Mar C. Llop conversa amb Rosa Almirall
- 34 **CHEMSEX, SLAMMING**
I altres models de jocs sexuals entre homes i homes
- 36 **BÁRBARA RAMAJO**
Les violències fantasmes invisibilitzen el cos lesbià dels feminismes
- 38 **ASSOCIACIONS LGTBI I PLANS LOCALS CONTRA L'HOMOFÒBIA**
- 40 **LA PROHIBIDA**
- 42 **LA PROFILAXI PREEXPOSICIÓ (PrEP)**
- 44 **PAULA ALCAIDE**
Una 'gavina' al servei de la diversitat sexual de les dones

COLORS DEL TERRITORI

és una revista editada conjuntament per

- H₂O, col·lectiu de lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals del Camp de Tarragona
- TALCOMSOM, associació LGTB de la Catalunya Central
- Colors de Ponent, col·lectiu LGTBIQ de Lleida
- LGTeBre, associació de Lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals de les Terres de l'Ebre.

Redacció

c/Martí Napolità, 7
Casal Despertaferro
Reus

Direcció

Jordi Monner i Faura

Consell de redacció

Ferran Benaiges (LGTeBre), Abel Huete (Colors de Ponent), Isàvena Opiiso (TALCOMSOM), Miquel Reverte (H₂O)

Han col·laborat en aquest número

Ferran Benaiges, Robert Bonet, José Cuadrado, Damian Díaz, Francesc Escriche, Abel Huete, Mar C. Llop, Àlex Marcos, Berta Mascaró, Isàvena Opiiso, Carme Porta, Miquel Reverte, Lluís Romero, Albert Roquer, Sergi Talló, Joan Antoni Torreblanda, Àlex Vilardell

Pòster central

Francesc Escriche

Foto Portada

Nicolás Gualano

Diseny, edició i maquetació:

Marc Argimon

Dipòsit legal:

T-2201-2007

Impressió:

Pereda Impressor S.L
Pamplona, 65 Barcelona

Aquest número ha estat editat amb el suport de:

Permesa la reproducció total o parcial dels articles d'aquesta revista sempre i quan es citi la font: Revista COLORS DEL TERRITORI.

COLORS DEL TERRITORI no es fa responsable de les opinions expressades pels seus col·laboradors i col·laboradores als articles i reportatges.

COLORS DEL TERRITORI és una revista gratuïta • Número 11, abril de 2017

SOM TERRITORI

Catalunya és un país petit però molt divers. Això, que és una obvietat, no sembla tant clar quan es parla de la realitat LGTBI.

Entre la creença de que les persones homosexuals i transsexuals han de fugir a la gran ciutat per viure la seva identitat i/o orientació en llibertat, el convenciment de que als pobles la gent segueix amagant-se dins de l'armari per no ser assenyada amb el dit, i la manca d'una oferta lúdica i cultural específica LGTBI al territori, sembla que això de l'homosexualitat, la transsexualitat i altres formes d'entendre les identitats sigui cosa de Barcelona i el seu entorn.

Però la realitat és molt diferent, doncs creure que hi ha pobles o petites ciutats sense persones LGTBI és absurd, tot i que, per una homofòbia quasi ancestral, prefereixin armariar-se i viure un cert anonim. Precisament per combatre aquesta homofòbia i transfòbia al territori, ara fa 11 anys va néixer COLORS.

La revista es va crear a Reus, de la mà del col·lectiu H₂O, però si és cert que el nostre país és petit, també ho és que el territori és gran i variat, i a la redacció ens preocupava arribar sols a un àmbit territorial reduït.

Però això ha canviat, i molt, doncs aquest número 11 de la revista que, estimada lectora, tens entre mans, no l'ha editat sols H₂O, de Reus, sinó que és el fruit d'un treball conjunt amb les associacions TALCOMSOM, de Vic, Colors de Ponent, de Lleida, i LGTeBre, de Tortosa.

Avui COLORS desapareix per transformar-se en COLORS DEL TERRITORI, una revista editada per les principals associacions LGTBI de la Catalunya que s'estén més enllà de l'àmbit metropolità de Barcelona, i que vol arribar a molts més llocs del territori, especialment a aquells petits pobles de la Catalunya central, de Ponent, de les Terres de l'Ebre, de les comarques gironines, del Camp de Tarragona i, en definitiva, de tot el país, per ajudar a fer visible arreu la realitat LGTBI i lluitar de manera efectiva contra l'homofòbia i la transfòbia, tant la declarada com la subconscient.

No ens fa vergonya, ans al contrari, ens enorgulleix dir que la nostra voluntat és ser un referent a l'hora de parlar de la realitat LGTBI al territori.

per Jordi Monner
director de COLORS DEL TERRITORI

editem

Quan es parla de matrimoni entre persones del mateix sexe, quasi sempre, a l'hora de posar exemples, es busquen referents gais, especialment als mitjans de comunicació. Els casaments entre lesbianes queden en un segon pla, se les invisibilitza, tot i que les dades diuen, precisament, que al nostre país avui hi ha més casaments entre dones que entre homes. Si a aquesta invisibilització s'hi afegeix el fet de viure al camp, on la tradició i l'heteropatriarcat estan a l'ordre del dia, el panorama per a una lesbiana que vol casar-se amb la seva parella no és precisament estimulant.

per Berta Mascaró Triedo

CASADES PERÒ SILENCIADES

12 ANYS DE MATRIMONI LÈSBIC AL CAMP

El 30 de juny de 2005 s'aprova de la llei de matrimoni entre persones del mateix sexe. Ha passat ja més d'una dècada, i en aquest temps s'han celebrat molts matrimonis homosexuals; alguns han estat feliços i altres, com és fàcil de suposar en una societat diversa, han acabat en divorci. Les primeres unions van ser molt comentades als mitjans de comunicació, inclús alguna es va transmetre en directe, però observant la premsa d'aleshores, sorprèn veure que més d'un 90 per cent dels matrimonis dels que es va fer difusió eren entre homes; era com si les dones fossin reticents a casar-se entre elles, tot i que l'explicació d'aquesta carència segurament és molt més senzilla: com que, majoritàriament, al capdavant de diaris, ràdios i televisions hi havia homes, es considerava que un matrimoni lèsbic era menys noticable. Però en aquests 12 anys hi ha hagut més matrimonis entre lesbianes que entre gais. Per desgràcia, la invisibilització de les dones en aquesta societat masclista també s'ha notat en la comunitat LGTB. A més, aquesta invisibilització per ser dones és doble quan una lesbiana decideix casar-se al seu poble, lluny de la gran ciutat.

No trobes a faltar un penis?

Tot i que en molts cercles pot sorprendre, encara és habitual per a una lesbiana sentir-se dir frases com: «Però algun cop hauràs estat amb homes, no?»; «No trobes a faltar un penis?»; «Però si ets molt guapa, almenys seràs bisexual», expressions que no escolta un home quan surt de l'armari, doncs cap gai ha hagut de fer front a la pregunta: «I no trobes a faltar una vagina?». A dia d'avui, la sexualitat de les lesbianes —i de les dones en general— segueix relegada o invisibilitzada.

Curiosament, des que es va estendre el fals mite del lobby gai i del suposat poder adquisitiu de les persones homosexuals, moltes empreses ofereixen els seus serveis (cerimònia, festa, banquet, fotografies, etc.) per a enllaços entre gais o entre lesbianes, però a l'observar les seves ofertes, no deixa de sorprendre veure com, inclús en aquests cassos, reproduïen esquemes de matrimonis heteronormatius, de clara tendència masclista: Quina ha de ser la vestimenta de les núvies? Ambdues aniran amb vestit o una d'elles portarà pantaló? Hi haurà tacons? I maquillatge? I, sobre tot: Qui serà la que apareixerà

primer a l'enllaç, quina esperarà a l'altra? Ni en la preparació del casament entre dues lesbianes es superen el rol de gènere, l'heteronormativitat i els prejudicis socials!

Lesbianes al servei dels homes

Qualsevol que faci una recerca sobre el terme «lesbiana» en un buscador, veurà com els primers enllaços duen a vídeos porno destinats a un públic masculí heterosexual. «No hi ha cosa que em posi més que veure dues ties muntant-s'ho» és una frase típica entre grups d'homes a l'hora de demostrar qui té més testosterona. Sols es mostra a les lesbianes si segueixen un rol de gènere femení i sempre que estiguin disposades a donar plaer al mascle; sembla que a les xarxes únicament s'entén la sexualitat entre dones si és en relació al desig d'un home.

Per sort, poc a poc es van creant referents que ajuden a deconstruir, que duen a la visibilització. Un clar exemple va ser que un dels enllaços més mediàtics d'aquest any fos el d'una de les «it girl» més de moda, la Dulceida, amb l'Alba Paul.

Lesbiana i pagesa

Anant un pas més enllà, al sortir de la gran ciutat s'observa com les dones que viuen al món rural han pogut assolir certs èxits pel que fa a representació pública, participació associativa i política, inserció en el món laboral, etc. Però malgrat això, els pobles encara tenen molt marcades línies patriarcals i de biaix masclista, i de manera majoritària, la figura de la dona segueix lligada al pare i posteriorment al marit i a la cria dels fills. Però, què passa quan les dones del camp no compleixen aquesta norma i, a més, ho fan visible?

A molts pobles, la paraula matrimoni, tan celebrat en altres ocasions, quan porta l'afegit «homosexual» crea mutisme i una invisibilització immediata. «A les lesbianes que vivim en zones rurals ens costa molt ser visibles, doncs hi ha una tradició molt marcada. No passa res perquè siguis lesbiana o perquè tinguis parella... però, sobre tot, que no es vegi. A casa pots fer el que vulguis, al carrer, res de res», comenta la Lluïsa, una lesbiana que viu en un petit poble de la Catalunya interior.

Formalment, en la societat existeix una certa acceptació de l'homosexualitat, però no passa de ser una tolerància molt superficial i gens treballada en molts àmbits rurals, i són poques les persones que finalment s'empoderen de la seva sexualitat i la fan pública, assumint el rebuig social que comportarà.

Una companyia molt especial

Curiosament, en el passat, la invisibilitat podia comportar certs beneficis a l'hora d'ocultar les relacions de parella, doncs es considerava que, «pobretes, totes soles, sense cap home, al menys es fan companyia l'una a l'altra». Però avui les lesbianes volen exercir el seu dret a l'amor de manera clara, i això implica fer visible la seva sexualitat, cosa que incomoda a les ments conservadores. Una activista va escriure ja fa uns anys: «La veritat és que per ser lesbiana en un poble, 'només' cal una mica de paciència al principi, un porró de paciència durant el procés, i una quantitat còsmica de capacitat de riure».

Són molt pocs els estudis que parlen sobre l'evolució dels matrimonis lèsbics, doncs no deixa de ser un fenomen relativament recent. Tot i així, l'estudi *Les relacions de matrimonis homosexuals i les seves ruptures*¹ indica que els primers anys de vigència de la llei, la proporció entre matrimonis d'homes i dones s'inclinava cap als primers (de cada tres matrimonis, dos eren entre homes i un entre dones), però l'any 2014 estaven repartits gairebé al 50%. I estudis més recents indiquen que avui hi ha més matrimonis entre lesbianes que entre gais.

Pel què fa als divorcis, l'estudi indica que les dissolucions de matrimonis entre dones són processos que compten amb un alt grau d'acord formal. Des que es registren, els divorcis de mutu acord sempre superen el 80 per cent del total, havent-se estabilitzat, en els últims anys, en un 85 per cent. I finalment, totes les dades publicades fins ara indiquen que es produeixen molts més matrimonis a les grans capitals que a les ciutats mitjanes i petites, i moltíssims més que als pobles i l'àmbit rural. Una dona, lesbiana, que visqui a pagès i que a més vulgui casar-se amb la seva parella, ho té quatre cops més complicat que un home que vulgui casar-se en qualsevol indret de la nostra geografia. ■

1. *Les relacions de matrimonis homosexuals i les seves ruptures*, de J.M. Jimenez Cabello (2016).

Famílies de primera

Bastants anys abans de la legalització del matrimoni entre parelles del mateix sexe, les parelles de lesbianes o les lesbianes soles, si sentien un fort desig de ser mares, buscaven la manera de ser-ho sense haver de renunciar a tenir una relació lèsbica. Eren, però, una minoria dintre d'una altra minoria, les lesbianes que mai no volien tenir fills i les que es negaven a si mateixes aquesta possibilitat sols pel fet de ser lesbianes. La negació d'aquest dret va marcar generacions de lesbianes que van sumar-se a la crida feminista contra el patriarcat com una veu d'auxili que les alliberés de la terrible pressió de «no poder ser» mares i tenir la seva pròpia família juntament amb una altra dona. Aquestes filles i fills ens van donar la força per exigir la protecció deguda en una democràcia encara jove i que ens prometia llibertat per «ser». El 2005, amb la modificació de la llei de matrimoni, semblava culminar aquests desitjos de llibertat i per fi donava la protecció legal pels infants i també pels adults com a unitat familiar a tots els efectes. Dotze anys després se'ns plantegen molts més reptes per tenir la consideració de famílies de primera i no de segona: l'atenció sanitària no discriminatòria per dones lesbianes que sembla que arriba però molt a poc a poc; la inclusió dels nous models familiars a les escoles dels nostres infants; i la falta de aprofitament social que haurien de tenir les noves famílies pel que fa a trencament dels rols patriarcals en el si d'una societat profundament masclista i homòfoba. Les dones, lesbianes i amb fills tenen molts matisos per aportar a una societat que vol ser més igualitària i més democràtica, hem de tenir-ho present.

Katy Pallàs
Presidenta de l'Associació de Famílies LGBTI

Existeix la creença de que lluny de les grans urbs ser homosexual o transsexual és complicat, doncs una ciutat com, per exemple, Barcelona, et permet l'anonimat i no et cal lluitar constantment contra l'homofòbia. És cert? És un tòpic ja superat? A COLORS DEL TERRITORI volem conèixer la realitat de les persones LGTBI que viuen al camp i iniciem un conjunt de reportatges que, en forma de recorregut per la nostra geografia, parlaran amb persones que han optat per romandre al seu entorn. Primera parada d'aquesta ruta, un petit poble de l'entorn de Lleida i el Joan, un home gai de 33 anys.

per Abel Huete Martínez

HI HA UN GAI AL POBLE

LA DIFICULTAT DE SORTIR DE L'ARMARI EN L'ÀMBIT RURAL

Boira i fred a l'hivern. Calor i cel clar a l'estiu. Les terres de Lleida són així. Sembla que el mateix clima reafirma la idea que als seus habitants els costa digerir els clars-obscurs; la tardor i la primavera són simplement conceptes i no realitats. Els termes mitjos són difícils d'assimilar, i això ajuda a entendre la manera de funcionar de la gent d'aquí.

A més, existeixen connexions entre totes les persones de l'entorn geogràfic de Lleida. «Tots ens coneixem», diuen les males llengües, i l'actitud impregnada en la manera de fer de la gent es regeix pel dogma: «Fes el que vulguis però no facis soroll perquè tothom farà bugada del què facis o diguis». Sempre hi ha una alerta que s'activa quan algú vol transgredir la norma social imposada. I per adobar-ho, el cultiu de les terres ha potenciat que és mantingui un patriarcat cultural: l'home llaurant i la dona guardant la casa i els fills. I punt. La pau dels pobles no pot ser destorbada.

El Joan prefereix mantenir el seu anonimat per evitar que el senyalin amb el dit al seu poble.

Sense opció de futur

Això ho sap molt bé el Joan, de 33 anys: «El pare treballava al camp, la mare a casa. L'avi al camp i l'àvia a casa. El pare es diu Joan, l'avui es diu Joan i jo... també. El que s'esperava de mi era senzillament això, que seguís amb la tradició, que treballés al camp, que em casés i que la meua dona cuidés la casa i, evidentment, que el meu fill es digués Joan. Però ni dona, ni camp. Jo volia ser fotògraf».

El Joan viu a un petit poble, el nom del qual ens ha demanat que no citem, precisament, per mantenir el seu anonimat. «De Lleida ciutat només ens separen vint minuts en cotxe, però per a mi, anar-hi era com viatjar al futur», i afegeix: «Ens hi desplaçàvem només quan era imprescindible. A la mare no li agradava la gent, deia que al poble ja ens coneixien i aquí tothom mirava i tafanejava. "Portat bé, fes el favor", aquesta era la seva premissa. Ens mudàvem amb la roba dels diumenges i fingíem que érem com "tots els altres" rics agricultors que anaven a la ciutat a fer coses importants».

Una sortida de l'armari traumàtica

Al principi, el Joan va mantenir en secret la seva orientació sexual, però va arribar un dia en que la cosa no s'aguantava per enlloc: «L'escola va acabar i tothom tenia clar que al juliol em posaria a les ordres del pare per convertir-me en el seu relleu. M'hi vaig negar dient: "Vull ser fotògraf i, a més, m'agraden els

nois". La mare va plorar durant dos dies seguits i el pare va deixar de dirigir-me la paraula. El veia al tros llaurant la terra amb ràbia. La setmana següent tot havia tornat a la normalitat, em quedava clar que no estaven disposats a tornar a parlar del tema». Allò que és desconegut provoca incertesa i por; temor a que les coses canviïn, i s'intenta mantenir l'estatu quo. Aquest ha sigut el *background* de les persones que han crescut a l'entorn de Lleida, el silenci com a resposta.

Però el Joan no estava disposat a deixar les coses així. «Tot sopant vaig reprendre la conversa. "Tal com us vaig dir, vull ser fotògraf i m'agraden els nois". Les agulles del rellotge es van parar, el pare va donar un cop de puny a la taula, vermell com no l'havia vist mai. Amb els ulls plens de llàgrimes, em va mirar amb foc a les pupil·les mentre la mare es tapava la cara amb les mans. "No penso consentir que converteixis aquesta família en la vergonya del poble! No consentiré que ningú sàpiga res d'això, ho entens? Si vols convertir-te en un indesitjable, en un poca vergonya, ja pots agafar la porta i fotre el camp però no vull sentir una paraula més de tot això!" L'endemà vaig agafar la porta de casa i me'n vaig anar a viure a Barcelona».

Fugida i retorn

El Joan encara transpira ràbia i dolor a l'evocar aquella època: «A Barcelona vaig començar una nova vida. Tenia 18 anys. Allà

vaig trobar-me amb coneguts lleidatans que havien fet l'èxode pel mateix motiu, ens consolàvem els uns als altres. Al cap dels anys he tornat al poble; tothom sap qui sóc, però ningú diu res. Sé perfectament les cartes que he de jugar: No parlis de res del que fas, de res del que ets», i afegeix: «Quan passo la porta de la casa dels pares, el pare em saluda com si no hagués marxat, no em pregunta com estic ni com em va la vida. La mare em cuina i el pare em porta al tros perquè l'ajudi. I prou. Sé que ploren moltes nits perquè no sóc com havien previst. Jo també ploro de vegades perquè sé que l'únic que esperen de mi és silenci». Malauradament, 15 anys no han servit per curar una homofòbia integrada en l'ADN d'un petit poble a 20 minuts de Lleida.

En totes les terres de Lleida només existeix un espai d'oci nocturn LGBTI específic, tot i que, curiosament, quasi mai hi trobes gent del col·lectiu. «I si em veuen i lliguen caps? No gràcies», expliquen persones encara molt armartitzades. És obvi que queda molta feina per fer per tal d'eradicar l'homofòbia, al menys a Lleida i el seu entorn. Per això, l'aparició l'any 2016 de l'associació Colors de Ponent, amb seu al centre cívic de la Mariola de Lleida, ha suposat un important revulsiu, un despertar de la visibilització. En poc temps, s'ha convertit en un important referent local per a les persones LGBTI que han decidit viure la seva identitat de gènere o orientació sexual a casa seva, i s'han negat a exiliar-se en l'anonimat de la gran ciutat. ■

«MARICÓN!»

QUAN ANAR A L'ESCOLA ES CONVERTEIX EN UN MALSON

Risc de suïcidi, trastorns mentals com la depressió i l'ansietat, absentisme, fracàs escolar..., el *bullying* causa estralls entre joves i adolescents, però encara més en els nois i noies LGTBI, ja que la diversitat sexual, afectiva i de gènere pateix una invisibilització constant, que sovint obliga als seus protagonistes a transitar per aquest calvari en total solitud. Però, quina és la dimensió real del *bullying*? COLORS DEL TERRITORI s'acosta a una realitat dura, sovint silenciada i invisible a ulls del seu entorn immediat.

per Joan Antoni Torreblanca

Molts cops, l'adolescent que pateix burles i es converteix en víctima del *bullying*, a més de rebre insults, ha de lidiar amb dues batalles simultànies: la interior, d'acceptació i reconeixement de qui és i del què sent, i l'exterior, derivada de la no auto-acceptació, que fa que no s'atreveixi a compartir la seva situació amb els pares o el professorat. «Part del mateix alumnat del col·lectiu nega la seva orientació sexual, ja que no es correspon amb l'hegemònica, de manera que incrementa la seva homofòbia interioritzada, doncs

vol ser part de l'entorn heteronormatiu i ser igual que la resta del grup», indica la *Guia per la diversitat* de l'IAC.*

Amenaces i atacs a l'institut

Tot i que no hi ha xifres fidedignes del nombre de casos de *bullying* homofòbic que es produeixen a Catalunya, estudis elaborats per Save the Children, l'Observatori Contra l'Homofòbia i altres estaments desgranen algunes xifres que poden ajudar a donar una idea de la magnitud del problema. Així, un estudi realit-

zat a l'institut de Bellvitge, a l'Hospitalet de Llobregat, fet a partir d'una mostra de 241 alumnes d'entre 1er d'ESO i 2on de Batxillerat, reflexa que un 46,2% dels joves creuen que les lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals són tractats a l'institut «malament o molt malament». A més, la majoria de l'alumnat ha escoltat o presenciado tractes vexatoris contra joves del col·lectiu LGTBI: un 80% assegura haver sentit insults, un 74% ha escoltat parlar malament d'ells, un 66% ha presenciado burles i fins a un 36% ha sigut testimoni d'amenaques directes contra joves de l'ins-

«MARIMATXO!»

titut. Pel que fa al maltractament físic, un 33% dels nois i noies confirmen haver vist cops, empentes i llançament d'objectes contra estudiants gais, lesbianes o bisexuals, i un preocupant 24% assegura que ha presenciado en alguna ocasió pallisses per raó de diversitat sexual o de gènere. En resum, 3 de cada 10 alumnes LGTBI d'aquest institut han patit algun episodi d'assetjament en major o menor grau.

Pel que fa a les denúncies per *bullying* homòfob, representen un 10% del total de denúncies per qüestions de discriminació sexual, i això que estem parlant d'infants i adolescents, amb menys capacitat de gestió dels propis recursos

que una persona adulta. I segons Save the Children, una enquesta formulada a 21.500 menors d'entre 1er i 4rt d'ESO a tot l'Estat reflexa que un 3,2% de les víctimes d'assetjament i un 4,2% dels casos de *ciberbullying* tenen relació amb l'orientació sexual de l'individu. A més, els casos d'assetjament a joves transsexuals han patit un repunt preocupant.

No pressuposar l'heterosexualitat

Les associacions LGTBI reclamen que el sistema educatiu sigui el motor del canvi, doncs es tracta del medi «on la joventut està desenvolupant la seva sexualitat i la identitat de gènere, i és molt important

que pugui sentir-se lliure de discriminació i, sobretot, que pugui comportar-se i manifestar-se en llibertat», indiquen des de l'OCH. Les entitats LGTBI demanen als educadors no pressuposar l'heterosexualitat de les persones amb les quals s'interactua diàriament i crear alhora un ambient de confiança per abordar la diversitat sexual, afectiva i de gènere. Les actuacions, asseguren, s'han de dur a terme ja des de l'escola infantil, tractant en un primer moment la diversitat de famílies que componen la societat.

Per tal de poder introduir el tema d'una forma natural a classe, existeixen una sèrie de continguts susceptibles de ser

* *Guia per treballar la diversitat afectiva, sexual i de gènere*, editada per l'IAC (Intersindical Alternativa de Catalunya), que aplega els principals sindicats d'ensenyament de Catalunya.

Un cas real de *bullying*: «Què farà el meu fill, es tirarà per la finestra com va fer el nen aquell?»

Des de P4 fins a 3er de Primària, el dia a dia a l'escola d'un nen (tant ell com la seva mare ens han demanat mantenir el seu anonimats) es va convertir en un suplici. Tot va començar una jornada en què a l'hora de disfressar-se a classe, el petit va triar anar de princesa. «Al principi sols hi havia apel·latius, li deien que si era una nena o pronunciaven el seu nom en femení. Jo ja ho vaig comentar verbalment a la mestra i em va dir que ho controlarien i ho mirarien, però no van fer res i cada vegada l'assetjament es va anar fent més gran. Amb l'edat van aprenent paraules més gruixudes com ara *maricón*», relata la mare.

«A casa ho vam viure molt malament, ell tenia un estrès enorme i un estat constant de nervis amb atacs d'ansietat. Tampoc podia dormir bé i es fregava les dents. Va arribar un punt molt preocupant on ens qüestionàvem què passaria a curt i a llarg termini, doncs l'evolució era molt negativa. Jo inclús preguntava: Es tirarà per la finestra com va fer el nen aquell? No vull!», recorda amb tristesa la mare, fent referència a l'Alan, aquell jove transsexual de 17 anys que el desembre de 2015 es va treure la vida, cansat i deprimat per l'assetjament que havia patit a l'escola. I continua: «Anàvem a l'escola i allà ens deien que no havien vist res... Però com pot ser que no ho haguessin vist?, em preguntava».

Segons relata, el nen li demanava constantment canviar d'escola, «estava patint, se sentia incòmode, no tenia amics... Però jo no volia, per orgull, i em deia: No és ell qui ha de marxar, són els altres!», explica indignada.

Per sort, la vida del nen va fer un gir de 180 graus en un casal d'estiu, on també hi anaven els seus assetjadors. Els monitors, en poc menys de tres setmanes van saber identificar la situació i tallar-la de soca-rel: «Li van dir que escrigués una carta explicant el què pensava i sentia, per poder-la llegir davant de tots. Va ser molt alliberador per ell. En acabar l'activitat va donar les gràcies als monitors i una d'elles fins i tot tenia llàgrimes als ulls, estava emocionada al veure el que havia fet el meu fill». Ara, el nen ja té 9 anys i està estudiant 4rt de Primària en un altre centre. Les burles s'han acabat, els seus companys l'accepten, l'estimen i ell està feliç. Els divendres a la tarda ja no para per casa, sempre està amb els amics jugant. A la mare però, li ha quedat una sensació agrejolça: fins on ella ha pogut saber, els assetjadors no han rebut cap mena de càstig ni el centre ha pres cap iniciativa per evitar que un altre nen pugui patir el mateix.

Hola
 ara us vaig a explicar alla que em molesta i m'agrada:
 que em feu burla, que em diuen coses doltes, que utilitzen
 paraules doltes de molt, que escriuen coses doltes de mi
 i abusat que us riguen de mi.
 tals aquestes coses em fan sentir malament, trist,
 i agraït i agraït.
 senta que no tinc amics i agraït i no m'agrada.
 jo voldria ser amic vostre i que em tracteu bé,
 M'agradaria a sentir-me més bé

inclosos en les diferents matèries. Així, per exemple, la *Guia per la diversitat* explica que a l'assignatura de Coneixement del Medi es pot tractar la diversitat sexual entre els éssers vius o l'homosexualitat al regne animal; a Geografia seria interessant parlar dels drets de la població LGTBI als diferents països del món, tenint molt present que en alguns estats encara s'arriba a imposar la pena de mort; a Història es podrien repassar biografies destacades de persones homosexuals, o a Literatura es podria ressaltar l'àmplia aportació de persones LGTBI a la cultura hispana i internacional. A més, cal que els centres tinguin a la seva biblioteca llibres sobre la diversitat i que puguin ser recomanats com a lectures de classe.

La punta de la punta de l'iceberg

El Síndic de Greuges, institució encarregada de defensar els drets de la ciutadania a Catalunya, és conscient que els

casos de *bullying* a alumnes LGTBI que es denuncien són només «la punta de la punta de l'iceberg» del problema real, tal com indica l'adjunta del Síndic per a la defensa dels drets de la infància i l'adolescència, Maria Jesús Larios, qui alhora dóna una sèrie de recomanacions: «És molt important, tal i com reclama llei del 2014 contra l'homofòbia, que més que una intervenció reactiva, hi hagi una forta intervenció preventiva i sensibilitzadora». Malauradament, gran part de la llei aprovada pel Parlament, i més concretament l'article 12 referit a l'educació, encara no s'està executant de manera plena: «La clau és que es desenvolupi la llei completament. Hi ha tota una sèrie de deures que encara s'han d'acomplir».

L'adjunta del Síndic apunta que «als centres hi ha molta feina per fer» en matèria LGTBI, i situa en primera posició «la formació als professionals d'atenció psicopedagògica, professors i tots els membres del personal de l'escola». A

més, demana que tots els centres coneguin i utilitzin el protocol *Prevenió, detecció i intervenció enfront de situacions d'odi i de discriminació* de la Generalitat, ja existent. Per a la Maria Jesús Larios es tracta, bàsicament, de «garantir l'aplicació i coneixement d'aquest protocol», ja que es té constància de que «no sempre es coneix». I assegura que «és fonamental que els mestres i professors coneguin els drets en profunditat i aprenguin a detectar situacions no expressades i patiments». Larios pensa que els docents han de ser els encarregats de crear un clima de confiança a l'aula, especialment en les classes de tutoria, per tal d'abordar el tema obertament: «Si es treballa i es fa pensar i parlar sobre la situació, tot és molt més fàcil». A banda, demana als encarregats d'Inspecció Educativa, que tinguin «una mirada específica» per la problemàtica de discriminació cap a alumnes homosexuals, bisexuals o transsexuals, ja que «en darrer terme, l'inspector és el garant de que en els

centres es garanteixi el dret. La inspecció no només ha de mirar les qüestions de funcionament del centre, l'element principal és veure si els infants estan ben tractats i estan feliços».

Una iniciativa pionera

Entre les diverses iniciatives existents avui al territori, n'hi ha una al Camp de Tarragona, pionera, que està donant molts bons resultats: els nois i noies LGTBI que pateixen *bullying* —també els seus familiars o l'entorn— compten des d'aquest darrer curs amb un telèfon d'atenció i assessorament, el 692 93 02 04, on poden trucar, o si se senten més còmodes, expressar les seves preocupacions per WhatsApp. A l'altre costat de la línia estan el Lluís Romero i la Clàudia Viñals, dos tècnics que gestionen l'Espai Jove de Salut del col·lectiu H₂O; qual algú truca, garanteixen la confidencialitat, i només en cas que els joves ho demanin, mouen fitxa perquè s'iniciï una investigació. ■

ACTIVISTES AL TERRITORI

TAULA AMB ELS LÍDERS LGTBI DE LLEIDA, VIC, REUS I TORTOSA

per Jordi Monner

A vui hi ha quatre associacions LGTBI que destaquen per la seva tasca. Per sort, no són les úniques que existeixen fora de l'àmbit metropolità de Barcelona, però la seva projecció i el nombre d'associats que tenen les han convertit en el referent de la lluita pels drets de les persones LGTBI al territori. Són LGTeBre, TALCOMSOM, Colors de Ponent i H₂O, i entre les seves iniciatives, hi ha, precisament, aquesta revista, COLORS DEL TERRITORI, editada per primer cop conjuntament entre les quatre associacions (vegeu l'editorial a la pàg. 3). Les persones que les lideren expliquen quina és la seva feina diària, una feina allunyada dels grans titulars mediàtics, situada en les antípodes del vedetisme que, per desgràcia, sovint trobem en algun dirigent LGTBI de Barcelona, i que molts cops pica sobre pedra dura quan planta cara a l'homofòbia i la transfòbia a petits pobles de mentalitat encara molt tancada.

Visibilitzar per trencar prejudicis

A l'hora de definir la funció d'una associació LGTBI al territori, tots quatre coincideixen en que és prioritària la visibilització i la normalització, col·laborant activament amb ajuntaments i institucions locals per realitzar polítiques en defensa dels drets de les persones LGTBI, però cadascú hi posa el seu matis. Per l'Amada, presidenta de LGTeBre, «cal ser el referent LGTBI en la societat, incloent-hi institucions, mitjans de comunicació i teixit associatiu, i garantir els drets del nostre col·lectiu en tot el territori». En canvi, el Marc, president de TALCOMSOM, explica que «la nostra funció ha anat canviant amb els anys. Nosaltres vam néixer com a punt de trobada de les persones LGTBI d'Osona i per reivindicar els nostres drets, però aquesta funció s'ha anat estenent a les comarques del voltant. I poc a poc hem anat sensibilitzant a la població en general».

La Sandra, presidenta de Colors de Ponent, ho té clar quan afegeix que «en poblacions petites hi ha encara un gran desconeixement de la realitat LGTBI i molts prejudicis que s'han de combatre. Aquesta és una de les nostres principals tasques». I finalment, el Miquel, líder d' H₂O, explica: «Cal educar i socialitzar per trencar els prejudicis sobre les diferents maneres d'entendre l'afectivitat, el gènere i les relacions sexuals, i també el rebuig i menyscabament cap a les persones amb VIH».

Però, en què es diferencia una associació LGTBI d'una altra d'una gran urbs com pot ser Barcelona? El Marc explica que «a Barcelona hi ha una associació LGTBI específica per a cada finalitat: esportiva, cultural, lúdica, reivindicativa, d'atenció a les víctimes... En canvi, les entitats del territori hem de fer totes aquestes funcions alhora, i en més d'una comarca». I el Miquel afegeix: «En l'àmbit mediàtic, les accions de la gran capital tenen més ressò ja que arriben arreu i poden fer més pressió a institucions com la Generalitat». La Sandra dona dades que

Fa pocs anys, la majoria de persones homosexuals o transsexuals que vivien als pobles i ciutats petites preferien emigrar a una gran urbs per viure la seva identitat o orientació sexual sense sentir-se pressionades pel seu entorn —amics, família, escola, feina, veïns—. Poques eren les que, amb la seva *ploma* o actitud, s'atreuen a enfrontar-se a l'homofòbia o transfòbia, explícita o ambiental, que les envoltava. Però aquesta realitat ha anat canviant gràcies, en gran part, a la feina de les associacions LGTBI del territori.

parlen per sí mateixes: «Nosaltres som l'única entitat LGTBI a Lleida i a Barcelona n'hi ha unes 50, i això implica que hem de tenir una visió més global del col·lectiu LGTBI per poder atendre necessitats molt diverses. I hem de fer molta més feina de visibilització, doncs la gent jove i no tan jove no troba referents positius on emmirallar-se». Per completar-ho, l'Amada explica: «Els problemes de les persones LGTBI són diferents als pobles que a la gran ciutat: manca de referents, opacitat als canvis, rumorologia... Hi ha menys espais de trobada i menys visibilitat, però, en canvi, les institucions són més properes perquè tot-hom es coneix, i és més fàcil treballar amb elles».

Un peix que es mossega la cua

I amb aquest panorama, cal preguntar-se fins a quin punt una associació serveix per normalitzar la realitat LGTBI al territori. Tots quatre presidents exclamen a l'hora «l tant!», i després cadascú especifica: «Quan en un poble no hi ha cap entitat

—diu la Sandra—, no es parla del fet LGTBI ni es fan polítiques en aquest sentit. La invisibilització del col·lectiu en la vida social, cultural, educativa i política no permet que hi hagi referents positius per a les persones que volen transitar o es plantejen sortir de l'armari. És un peix que es mossega la cua»; pel Marc, «el simple fet de que una associació LGTBI sigui un punt de trobada fa que molts joves coneguin a persones que viuen realitats semblants. A mi em va passar, coneixia nois gais de Barcelona, però conèixer-ne de la comarca em va ajudar molt. I a l'organitzar actes públics fem que la població vegi que hi ha persones LGTBI als pobles»; per al Miquel és molt important «integrar-se en tots els àmbits amb normalitat i evitar els guetos».

I quins són els problemes més quotidians amb que es topen aquestes associacions del territori? L'Amada, rient però amb un to seriós de rerefons enumera els dos principals: «La xafareria i la rumorologia. Als pobles la vida íntima és un secret a

Marc Parareda

Sandra Castro

Miquel Reverte

Amada Rodríguez

Castellers al "Catalunya sense Armaris" organitzat per TALCOMSOM i celebrat a Vic l'any 2014.

Manifestació del 28-J a Amposta, organitzada per LGTeBre l'any 2016.

Celebració del Dia de l'Orgull LGTB a Lleida, organitzada per Colors de Ponent el 2016.

Concentració d'H₂O davant de l'Ajuntament de Reus el 17 de maig del 2015, Dia Internacional Contra l'Homofòbia.

veus. Això no sols ho patim les persones LGTBI, sinó també les nostres famílies. Encara molta gent opta pel *sexili* a la gran ciutat i això no només suposa un problema personal, sinó també per al mateix col·lectiu, que es queda mancat de membres actius i activistes, sobretot de persones joves». El Miquel parla del problema de treballar amb els ajuntaments: «No tenim el temps necessari per incidir en les polítiques locals des d'una perspectiva LGTBI i els canvis de colors polítics a l'administració local sovint fan retrocedir en allò ja aconseguit». El Marc és més optimista a l'afirmar que «per sort, problemes no en trobem gaires», però de seguida afegeix: «No sé si perquè hi ha pocs problemes o perquè no es denuncia l'homofòbia. Al llarg de l'any ens arriben almenys un parell de cassos que hem d'ajudar a solucionar. I a molts llocs segueix havent-hi por a participar en actes de l'associació pel què puguin dir familiars o coneguts».

Diferents realitats per a un mateix problema

Tot i que a l'hora de fer els diagnòstics i presentar possibles solucions hi ha molts trets comuns, al preguntar sobre l'homofòbia als diferents llocs, no totes les respostes són coincidents. «Jo sóc de Reus, una ciutat de 100.000 habitants –explica el Miquel–, amb una mentalitat oberta, i H₂O ha pogut treballar colze a colze amb quasi tot el teixit associatiu; això ha fet que la gent conegui la realitat LGTBI i ja no existeixi un sol estereotip». L'Amada d'entrada també és optimista: «Jo tinc dona i una filla i no hem viscut cap episodi clarament lesbòfob en primera persona», però afegeix que «coneixem alguns casos d'LGTBIfòbia

al poble: agressió a uns joves a una discoteca, *bullying* a un infant d'educació infantil en una escola d'Amposta i insults homòfobs per les xarxes a un company de l'associació. Però el més greu és que hi ha una manca quasi total de treball de les institucions locals en matèria LGTBI, i això genera invisibilitat, desconeixement, tabús i prejudicis». El Marc aclareix: «Nosaltres treballem en diverses comarques i la realitat en cadascuna d'elles és molt diferent. A Osona hi ha més persones LGTBI visibles i menys homofòbia, i si n'hi ha, es denuncia més. A les altres comarques, l'homofòbia latent és més gran, hi ha poques persones LGTBI visibles, es viu més dins l'armari».

En definitiva, és o no una realitat que hi ha més homofòbia als pobles que a les ciutats? Per la Sandra, «als pobles petits hi ha més prejudicis, més desconeixement de la realitat LGTBI i de la diversitat en general i, per tant, més homofòbia que a les grans ciutats». El mateix creu el Miquel quan diu que «als pobles petits hi ha més problemes a l'hora de viure les llibertats individuals que s'aparten dels dogmes establerts per l'Església». Per la seva part, l'Amada afirma: «Als pobles la gent és més tradicional, més reticent als canvis, més xafardera; té menys referents LGTBI, i això fa més difícil la visibilitat per por al rebuig i a ser jutjats», tot i que matisa que «per altra banda, la manca d'anonimat fa més difícils i menys impunes les agressions per LGTBIfòbia». En canvi, el Marc opina que «generalment hi ha més homofòbia a les ciutats que als pobles. Als pobles hi ha un sentiment de comunitat, de pertinença, i si un és baix, grassonet, porta ulleres, és negre o és gai, però està implicat en la vida social i cultural del poble, se'l valora com a persona més enllà de les etiquetes», però afegeix:

«És cert també que als pobles petits és on més costa detectar l'homofòbia, on menys es denuncia».

Tornar al poble més empoderats

I quan es dona un cas d'homofòbia, les associacions tenen capacitat de resposta eficaç? En aquest aspecte tots quatre coincideixen: ofereixen «un servei de suport immediat», tot i que amb una capacitat limitada. Aquesta mancança la supleixen adreçant a la persona afectada a l'estament que calgui: «Tenim contacte directe amb els Mossos d'Esquadra»; «treballem coordinadament amb ajuntaments i consells comarcals»; «estem en contacte amb el servei integral LGTBI de la Generalitat»; «oferim assessorament legal i fem una primera intervenció psicossocial», son les respostes dels quatre.

I el mite de que les persones joves LGTBI encara han de fugir a la gran ciutat per viure la seva orientació i/o identitat amb plena llibertat, té la seva cara i la seva creu: «Cada cop hi ha més joves que viuen d'una manera més lliure la seva orientació o identitat en els seus pobles, amb la seva família,

amb les seves amistats i companys, però no sempre és així, ni es viu una llibertat total. Per això molta gent jove espera a marxar per motius d'estudis o de treball a l'hora de concretar els seus projectes personals, de parella o familiars en total llibertat, aprofitant l'anonimat de la gran ciutat, com va ser el meu cas», explica sense embuts l'Amada. Per al Marc, «tot i que cada cop més gent viu la seva orientació sexual amb llibertat, ens segueix sorprenent la quantitat de joves que marxen a l'àrea metropolitana per no tenir la pressió del seu poble». La Sandra és de l'opinió que «depèn de cada persona, de la seva situació i del lloc on viu. Malauradament encara hi ha persones joves que, per poder viure amb normalitat la seva sexualitat, fugen del seu poble. Moltes no tornen, d'altres ho fan, i aquestes venen més empoderades, però topen amb la realitat i passen per un període d'ajustament, que en alguns casos els suposa una segona sortida de l'armari». Finalment, el Miquel explica: «Encara hi ha llocs de mentalitat molt tancada d'on és millor fugir, tot i que ara no fa falta anar a Barcelona, doncs hi ha ciutats mitjanes on les persones poden viure la seva orientació o identitat amb plena llibertat». ■

Associació	LGTebre	TALCOMSOM	Colors de Ponent	H ₂ O
Àmbit geogràfic	Terres de l'Ebre	Catalunya central	Demarcació de Lleida	Camp de Tarragona
Any de fundació	2015	2008	2016	2004
Web	www.lgtebre.cat	www.talcomsom.org	www.colorsdepoent.cat	www.h2o.cat

CONSTRUCCIONS WORK IN PROGRESS

IDENTITÀRIES

FOTOGRAFIES DE MAR C. LLOP

Els pits al calaix

En trànsit Gabrielle

Damián

L'importància de crear referents positius sobre qüestions que molts cops resten estigmatitzades és crucial per donar suport a les persones trans*, a les persones estimades i a la població en general, creant nous imaginaris. La lluita per una lliure expressió de gènere i per la flexibilització de la dicotomia dona/home queda plasmada en els discursos d'aquestes persones, retratades per la fotògrafa i activista Mar C. Llop, que ha buscat plasmar la màxima diversitat. ■

Sociabilitzar

L'escapada

Conceptes-fragil

Vivim en una societat farcida de tics masclistes, tot i que hi estem tan acostumats que sovint acabem per no detectar-los. Però les persones transsexuals, al canviar el seu gènere volgut, han hagut de transitar entre dues realitats, sigui home-dona o dona-home, i això les ha permès detectar millor aquestes expressions i actituds vexatòries, doncs experimenten en primera persona la diferència de tracte cap a un home o una dona. Quatre persones transsexuals expliquen anècdotes pròpies, explicades en to còmic, però que il·lustren els papers que la societat atorga als suposats mascle dominant i femella submissa.

«¡¡TÍA BUENA!!»

TRANSSEXUALS EN UN MÓN MASCLISTA

per Sergi Talló

Il·lustració de David Cantero a *Transito*.

La Jeanne

Fa poc més d'un any, la Jeanne començava el seu procés de canvi de gènere. Un dia, li vaig regalar el còmic *Transito* (vegeu requadre a la pàg. 22), puntualitzant que tractava sobre un transició FTM (dona a home). Dos dies més tard, ella, emocionada, em va trucar per dir-me que no importa el cos de la transició, doncs són les pors, els dubtes i els sentiments els que valen, i que això el còmic ho retratava perfectament. Va citar una vinyeta concreta (reproduïda a l'esquerra d'aquesta pàgina) per afegir: «És exactament el que em ve al cap cada vegada que penso en el futur. Només porto sis mesos i sé que és poc, però em posa histèrica tanta por. La gent em mira d'una manera estranya pel carrer i tinc ganes de passar desapercibuda. Quant temps més em tocarà esperar?»

Uns dies més tard, deprimida, es repetia la pregunta: «Quan em veuran tal com sóc?». Com que en casos d'emergència tiro d'ironia, vaig dir-li: «Mira Jeanne, jo només conec l'escola del carrer, però em sembla que la teva prova de foc arribarà el dia que, anant en metro, et trobaràs un *pajillero* assegut al teu costat que et dirà qualsevol marranada». Era una simple ocurrència, però

dos mesos després, la Jeanne va trucar-me, rient com una boja, per explicar-me que s'havia trobat un *garrulo* a l'autobús, assegut al seu costat, i que se la mirava de reüll mentre feia uns gestos amb el dit, de tant gràfica eloqüència que no cal detallar aquí. «M'he posat vermella i he hagut de baixar a la parada següent. Et truco des d'aquí. No puc parar de riure. Em sento estúpida, però tenies raó. Ha sigut una prova de foc. Estic de meravella!!»

Ara ja no es posa vermella ni permet que cap home intenti passar-se amb ella, però aquell dia em vaig preguntar quina hauria estat la "primera vegada" per a tants nois i noies que han passat les mateixes pors durant la seva transició.

L'Achim

Fa uns mesos l'Achim va anar amb la seva companya de pis a un concessionari a comprar un cotxe nou. Ell mateix ho explica: «Me'n vaig adonar tot just a l'arribar, i el més sorprenent és que la Magda, la meua companya de pis, no. Potser pel fet de que hi ha coses que ja portem incrustades al cervell i no les combatem, com els petits micro-masclismes diaris. Davant del venedor, que era eficient, educat i encantador, ens vam presentar com a parella que

busca un cotxe; no som parella, però ens és útil en entorns molt formals. Tots dos fèiem preguntes, ja fossin tècniques, financeres o estètiques. Però a l'hora de respondre, el venedor es dirigia a mi, ignorant la meua amiga. I si era ella la que preguntava directament, ens mirava a tots dos, com si l'únic important fos la meua opinió, la del mascle dominant. Vaig tenir sensacions ambivalents, per una banda, l'alegria de sentir-me per primera vegada, després de la transició, focalitzat com a home, però per l'altra, la ràbia i tristor de veure el tracte donat a la meua amiga.»

La Marta

La Marta caminava un matí pel carrer quan, de sobte, al passar per davant d'un edifici en construcció, va sentir com els treballadors de l'obra li xiulaven i li etzibaven una col·lecció de 'piropos' horteres i ordinaris. Al recordar-ho explica: «No m'havia passat mai. Em vaig quedar morta, però al mateix temps vaig sentir una immensa alegria dins meu. Ara em fa vergonya reconèixer-ho, però un parell de dies més tard vaig tornar a passar per estar-ne segura: ne-ce-ssi-ta-va repetir aquella mescla de sensacions, sentir-me admirada com a dona, però amb la vergonya de veure'm degradada a un simple objecte. Ho vaig

experimentar una segona vegada, però òbviament no n'hi haurà una tercera. Si em sento dir altre cop el que varen dir-me, faig un breu parèntesi en la meva feminitat i els llanço un totxo».

El Moisès

Abans de la seva transició, el Moisès era l'Ana Belén i treballava en un laboratori d'anàlisi clíniques. Va iniciar el seu procés d'hormonació i recorda molt bé el què li va passar uns mesos després: «Va venir un proveïdor, un visitant farmacèutic, i va preguntar on era "aquella noia tan maca que treballava allà". La meua companya, ràpida de reflexes, va respondre que l'Ana Belén ja no hi era, però que ara ocupava el seu lloc el seu germà Moisès i que seria atès tant bé com abans. Poques coses

van canviar amb els meus companys de feina, tot el contrari que amb el tracte amb els clients. Allò va ser radical. De cop vaig tenir nom propi. Abans només era la nena, la guapa, la xata o mil variacions paternalistes més del ranci masculisme habitual. Ara sóc el Moisès, amb majúscula, i soc jo qui fa servir "xata" quan estem de conya amb la meua antiga companya de feina».

I afegeix una altra anècdota sense poder evitar riure: «Fa més de 20 anys que vaig començar a hormonar-me i, com és fàcil imaginar, el meu metge sap perfectament que sóc trans. Doncs bé, la setmana passada em va encarregar una analítica, però al fer-me el volant, vaig veure que sol·licitava els nivells de la PSA, per veure com tenia... la pròstata!!! Ja veurem la cara de sorpresa que posa quan vegi que em marca 0,0». ■

«Transito» un còmic decisiu

Fa un parell d'anys sortia al carrer el còmic *Transito*, il·lustrat pel David Cantero, que relata l'inici del procés del transit viscut per l'Ian Bermúdez. El propi Ian explica què va significar aquesta obra.

¿Cóm va néixer *Transito*?

Va ser a partir d'un desig del David i meu de crear un còmic que mostrés la vivència trans d'una manera plural, en el que els personatges fossin trans, i així la gent que el llegís tingués una visió més real de la pluralitat existent i no només un punt de vista, precisament de persones no trans.

Al còmic, alguns cops es mostra una certa incomoditat, disgust o insatisfacció física de les persones trans.

Volíem explicar que hi ha nois trans que arronsen les espatlles per tancar els pits; d'altres no, ho mostren amb el tipus de roba que es posen. També vam voler expressar que no totes les persones trans necessiten hormonar-se o passar per cirurgies. El tema del cos es viu de maneres molt diferents.

El còmic té la virtut de superar els gèneres masculí i femení i parla tota l'estona en un idioma neutre.

El personatge principal i les persones que el rodegen utilitzen la "i" per no haver d'entrar dins del binomi home/dona, masculí/femení, del que volem desconnectar-nos i alhora poder tenir un so dins la llengua. Hi ha qui utilitza la "x" però aquesta no es pot pronunciar, i si no es pronuncia implica que no existeix o que aquesta realitat és un buit.

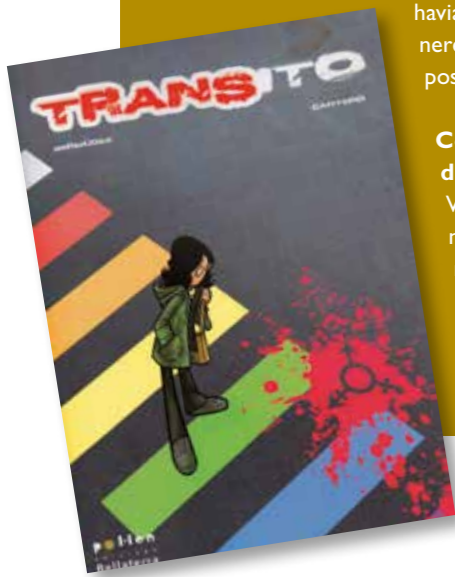
En les converses entre els personatges, alguns confonen la diferència entre orientació i identitat.

Anys abans de *Transito* vaig publicar un poemari trans i, al presentar-lo, em vaig adonar que hi havia un gran desconeixement terminològic, sobretot de la diferència entre la identitat de gènere i l'orientació sexual. Tenia molt clar que la meua següent obra tindria escenes on això es posés de manifest per aclarir-ho.

Com vas triar quins moments de la teua vida incloure en el còmic com a punts de referència?

Vaig partir dels records que més em van marcar, com el que t'obliguin a fer la comunió i no puguis vestir com vulguis. O la primera vegada que em vaig disfressar d'un personatge masculí i vaig sentir aire fresc per dins; aquell moment me'n vaig adonar que poc acostumat estava a aquests tipus de sensacions de felicitat, que per a la gent cis són òbvies.

per Damian Díaz

EL TAROT DEL GÈNERE

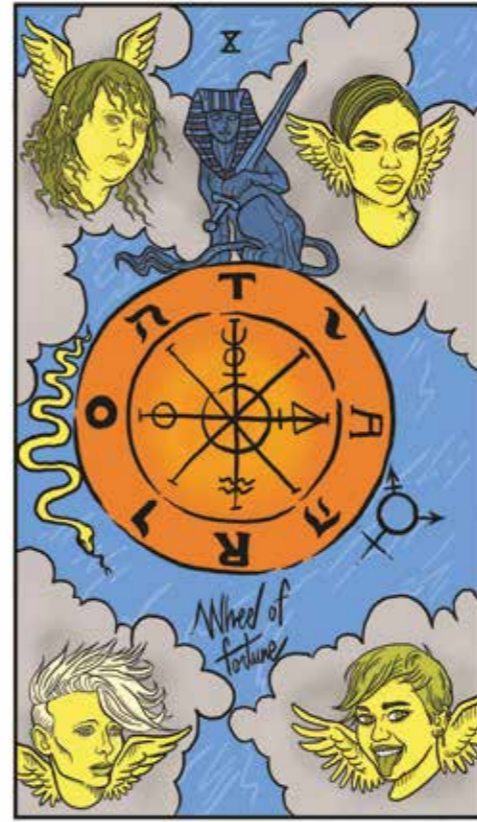
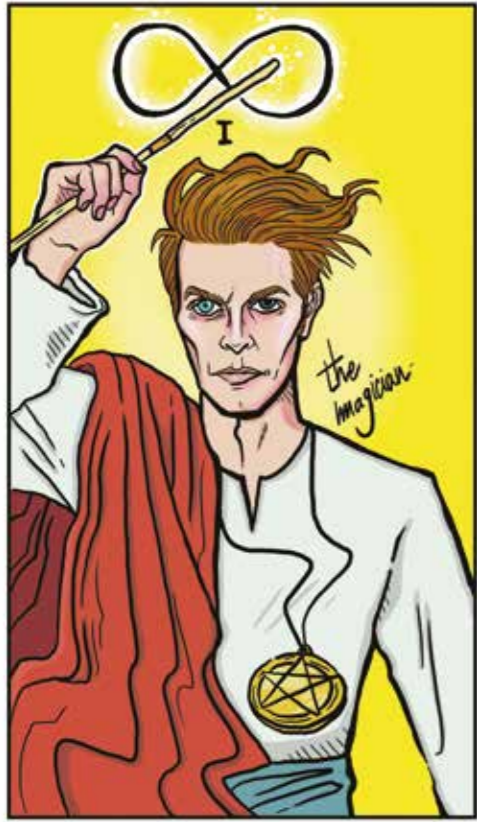
DIBUIXOS FRANCESC ESCRICHE
IDEA ORIGINAL LLUIS ROMERO
TEXT ALEX VILARDELL

El Tarot del Gènere és un joc pensat per a gent de mentalitat oberta, a qui no li fa por transitant per tots els gèneres i orientacions sexuals, i que veu en la cultura queer una manera d'anar canviant aquesta societat patriarcal i heterosexista que hem mamat des del nostre naixement.

A la doble pàgina següent trobareu vuit cartes del Tarot, totes elles inspirades en cartes de l'arcà major del Tarot de Marsella, tot i que degudament costumitzades per en Fran Escrichè, el dibuixant de capçalera de COLORS DEL TERRITORI.

Sols cal que les retalleu i, els dies que us sentiu inspirats i vulgueu traspasar barreres per experimentar noves identitats de gènere o orientacions sexuals, les barregeu i les poseu damunt la taula cap per avall. Després heu d'agafar-ne una a l'atzar i mirar-la atentament. Ella us transmetrà quin transit podeu realitzar i quina identitat podeu assolir aquest dia amb les condicions astrològiques més favorables.

I si per casualitat no noteu cap sensació esotèrica, cap revelació transcendental, cap percepció etèria, cap missatge celestial, podeu llegir la definició de cadascuna d'elles que trobareu a la pàgina 26 per orientar-vos i viure l'experiència d'una manera plena, integradora, gratificant, satisfactòria, divertida, enriquidora, estupendíssima i, per sobre de tot, ben petarda.

I MAG (THE MAGICIAN)

T'ha sortit la carta de l'alquimista i amb això, xurri, ho tens tot. Significa la pròpia possessió, l'autonomia i l'emancipació de tot prejudici. Tot, ho tens tot, i això et permet experimentar la **intersexualitat**. Com tota persona intersexual, transites entre els gèneres sense tenir en compte la mida del que tens entre les cames. Formes part d'aquest privilegiat 2,5% de la població que ha nascut havent superat l'odiós dilema de ser home o dona, o potser ho és totes dues coses alhora. Pijama rosa o blau, pantalons o faldilles, la Barbie o el Ken... a tu ningú t'ha de dir el que ets perquè tu tris si vols ser home, dona, totes dues coses o un gènere inventat.

II EMPERADRIU (THE EMPRESS)

Amb la carta de l'Emperadriu ja pots dir que ets **lesbiana**. És una carta que transmet la comprensió, la intel·ligència i l'encant que tota dona lesbiana inspira. Se t'ha girat feina, doncs com a filla de Safo hauràs d'afrontar una lluita per partida doble: com a tia, hauràs de fer front al masculisme de la societat, sovint manifestat a través de comentaris suposadament graciosos però sempre menyspreadors, i com a lesbiana a la lesbofòbia. Descobriràs tot un món de dones d'allò més divers; des de lletraferides escriptores a autèntics camioneres que et faran sentir la dona més desitjada.

III ENAMORATS (THE LOVERS)

La carta dels Enamorats parla d'eleccions i decisions, d'atracció i d'inspiració. És la carta que regeix el signe de Bessons, la doble personalitat. Si en la tirada de cartes aquesta és l'escollida, et toca viure l'experiència de la **bisexualitat**. Per què limitar la teva atracció a un únic sexe quan pots ampliar el ventall? Aquesta és una carta especialment útil per a les persones adolescents en busca de la seva orientació sexual. Mira, guapi, tens l'excusa perfecta per fer el que vulguis al llit, carn o peix, vedella o botifarra, ningú et reprimirà ja que les persones bisexuals tenen carta blanca i a més estan molt de moda.

IV ERMITÀ (THE HERMIT)

Si la carta que has escollit és la de l'Ermità, avui toca reclusió. És una carta que parla de prudència, paciència, silenci, introspecció i inspiració divina, però tot això mitjançant un retirar-se momentàniament del món, experimentant la solitud més profunda. Ni gai, ni lesbiana, ni trans, ni *queer*, avui et toca ser **asexual**. Ho tens complicat, xati, perquè quan diem asexual parlem d'absència de sexe, ni desitjos, ni palles mentals ni de les altres, tot això fora. Pot ser un bon moment per retirar-te a les muntanyes i escriure un llibre sobre el sexe dels àngels. Apartat de les temptacions de la carn i podràs fer coses tan profitoses com mossegar-te les ungles o contar els pèls del pubis.

V RODA DE LA FORTUNA (WHEEL OF FORTUNE)

La Roda de la Fortuna és la carta del canvi per excel·lència, un canvi que sempre porta implícit l'èxit, la bona fortuna, la felicitat i l'abundància. A l'escollir aquesta carta, tot el teu cos t'està demanant a crits que traspassis noves fronteres, que no sols superis la societat heteronormativa, sinó que vagis més enllà dels plantejaments clàssics LGBTI i visquis d'una vegada l'experiència *queer*. Tens totes les llicències ideològiques per fer el que et doni la gana: podràs deconstruir de tal manera el teu gènere i el de les teves amigues que ni la vostra mare ni les vostres companyes de militància us reconeixeran.

VI MORT (DEATH)

No volies canvis? Doncs has escollit la carta adequada per donar un tomb total a la teva vida. En contra del que molts creuen, aquesta és una carta molt bona, doncs significa la transformació completa. Suposa el renaixement a una identitat nova, un canvi sempre profitós. Si has tret aquesta carta els astres afavoreixen que experimentis el **transgènere**, un canvi total d'identitat de gènere. Ja no et queda cap excusa per traspasar l'autèntica frontera, més fàcil de creuar ara que –ja era hora–, no et cal un diagnòstic psiquiàtric de disfòria per fer la teva transformació home-dona o dona-home.

VII DIABLE (THE DEVIL)

El Diable és carta que parla del poder de la seducció, de les temptacions i de les passions carnis descontrolades. No ho neguis, desitjaves que tard o d'hora et sortís aquesta carta per poder seduir a tothom de la manera més petarda que saps. Sí, avui és el dia en que triomfaràs transvestint-te i convertint-te en una **drag queen** o un **drag king**. Amb una bona dosis de llibertat i creativitat et convertiràs en la reina o rei de les pistes de ball i discoteques on tant gais com geishes voldran ser amigues teves. Reina, ser *drag* vol dir trencar amb els convencionalismes i allà on es porten els talons tu portes unes plataformes, allà on es porta una perruca tu vas calba i allà on es porten vestidets tu vas nua.

VIII SOL (THE SUN)

La carta del Sol implica la felicitat, la col·laboració, una relació feliç, el plaer i l'energia. Amb aquesta carta a la mà és un bon moment per viure de manera plena el ser **gai**. Crema l'armari i dona via lliure a la teva eufòria. A partir d'ara ja pots portar roba gai, escoltar música gai, comportar-te com un gai... fer tot allò que com a presumpte heterosexual no podies fer sense despertar sospites. Podràs, també, casar-te, adoptar nens i nenes, gossos i gats gais, periquitos i lloros. Tot et serà plaent perquè hauràs pres un camí d'alliberament on gaudiràs de la teva manera de ser encara que no a tothom li agradi la teva nova etiqueta.

La gestació subrogada o gestació per substitució, habitualment anomenada *maternitat subrogada* o *ventre de lloguer*, és una tècnica de reproducció assistida on una dona gesta el fill d'una altra persona. A la dona se li diu gestant –*mare substituta* o *mare subrogada* o *mare de lloguer*–, i als futurs pares se'ls anomena pares comitents o intencionals. Normalment, l'única funció de la gestant és gestar i donar a llum el bebè. També hi ha casos que la gestant és la donant del òvul, tot i que això s'intenta evitar per tal de reduir el vincle entre la gestant i el futur bebè.

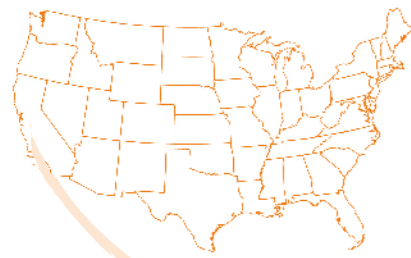
A dia d'avui, la gestació subrogada no està permesa al nostre país –i tampoc a la majoria de països europeus– i la llei de Tècniques de Reproducció Humana Assistida del 2006 segueix la premissa "*mater sempre certa est*", on la maternitat sempre s'adjudica a la dona que dona a llum, és a dir, la mare legal del recent nascut serà sempre la gestant. Però la legislació espanyola no prohibeix expressament ni sanciona la gestació subrogada, únicament indica que legalment, la maternitat no es pot adjudicar a una dona que no sigui la que ha donat a llum. En canvi, la gestació subrogada sí està permesa en d'altres països on homes o dones solteres, parelles homosexuals i heterossexuals hi poden accedir per formar la seva pròpia família.

PARES GAIS

COM ASSOLIR LA PATERNITAT SUBROGADA

per Albert Roquer Grau

A diferència del que passa en les parelles de lesbianes, dos homes no poden ser pares per les tècniques convencionals de reproducció assistida. Per això, les parelles gais a l'Estat espanyol només tenen dos camins: la gestació subrogada o l'adopció. I com que l'adopció suposa varis anys d'espera, la majoria de parelles homosexuals o homes recorren a la gestació subrogada.

Escollir el país més adient

Els passos que una parella homosexual o un home sol hauria de seguir per la gestació subrogada, seria: escollir una dona que tingui l'embaràs (gestant), una dona que aportí els òvuls (donant), entregar una mostra de semen en la clínica de reproducció, realitzar la fecundació in vitro amb els òvuls d'una donant i els espermatozoides de l'home, fer la transferència dels embrions a la gestant i desenvolupar l'embaràs i el part. I per aconseguir-ho, és important escollir un país on aquesta pràctica sigui legal i permeti l'accés a les parelles homosexuals.

En les parelles gais es pot escollir que només un dels dos aportí el semen, bé perquè hi ha un mutu acord o perquè un dels dos té major qualitat seminal, i aquest serà el pare biològic del nen. Si els pares intencionals volen transferir més d'un embrió a la gestant, aquesta hi haurà d'estar d'acord, ja que pot existir un embaràs múltiple i això pot suposar més complicacions durant l'embaràs i el part. Si es vol que la fecundació sigui amb el semen dels dos, però que només un sigui el pare, la meitat dels òvuls es fecundaran amb els espermatozoides d'un i l'altra meitat amb els de l'altre, i es transferiran a l'úter un o dos embrions, els de major qualitat, sense importar qui dels dos és el pare biològic i així cap dels dos sabrà qui és el pare del nen.

En el cas de les parelles gais, països com la Índia, Tailàndia, Mèxic, Rússia, Ucraïna, Geòrgia o Grècia no són opcions vàlides, ja que alguns d'ells, com Mèxic, la Índia i Tailàndia han modificat les seves legislacions i ja no permeten accedir als estrangers. En el cas de Grècia, Geòrgia, Rússia i Ucraïna, la llei prohibeix l'accés a les parelles homosexuals, però no a les heterosexuales.

Califòrnia i Canadà, els grans referents

Els dos únics llocs on actualment es contempla que els homosexuals o els homes solters puguin formar la seva pròpia família són Canadà i alguns estats dels Estats Units: A Califòrnia, Florida i Utah (Estats Units) es permet qualsevol modalitat

de gestació subrogada, i Canadà només permet la gestació subrogada altruista (la gestant no pot rebre cap compensació econòmica) a qualsevol model de família. Qualsevol regió de Canadà acceptarà a una parella d'homes com a pares del bebè independentment de que estiguin casats. A Califòrnia i Nevada també accepten aquesta situació, però a Texas o Utah, la parella haurà d'estar casada per ser acceptada com a pares del bebè.

Al llarg dels anys, Califòrnia s'ha consolidat com l'estat nord-americà pioner en la gestació subrogada, ja que fa més de 30 anys que es realitza. A més, la seva claredat jurídica i els anys de tradició han fet que les millors agències i clíniques del món s'estableixin allà, i és un referent de la gestació subrogada pels homosexuals.

Inscriure al nadó al Registre Civil

En el 2010, la Direcció General de Registres i del Notariat (DGRN) d'Espanya va aprovar una instrucció sobre el règim registral de la filiació dels nascuts mitjançant gestació per substitució. Per tant, és possible inscriure en el Registre Civil espanyol als nascuts mitjançant gestació subrogada en altres països, sempre que es presenti una resolució judicial dictada pel tribunal competent. D'aquesta forma, es controla que es compleixi el contingut del contracte en el marc legal del país i la protecció dels interessos del menor i la gestant.

En el cas concret de les parelles gais, tant als Estats Units com a Canadà, un cop s'ha fet el procés de gestació subrogada, els pares d'intenció obtenen la filiació del menor mitjançant una sentència judicial. Aquesta sentència s'aconsegueix a partir d'un judici i es pot fer tant abans com després del part. Un cop es té la sentència, els pares poden anar al consolat espanyol, després del naixement del bebè, per registrar-lo com a fill seu en el Registre Civil espanyol i després tornar a casa amb el bebè.

De totes maneres, encara que la gestació subrogada no sigui possible a l'Estat espanyol, sí que està permès acudir a les nombroses empreses que existeixen i que ajuden i assessoren en tot aquest procés de tenir un fill en un país estranger. Són empreses constituïdes per assessors espanyols, agències de donants i gestants, i clíniques de fertilitat. Són agències que ofereixen una contrastada representació legal, amb anys d'experiència, i s'encarreguen de buscar una dona adequada que compleixi amb les exigències i passi les proves mèdiques i psicològiques oportunes. Tenen una base de dades de gestants, perquè els pares escullin diferents candidates i després es concreti una entrevista. L'elecció ha de ser mútua entre la gestant i els pares d'intenció, i això vol dir que la gestant pot acceptar o refusar a la parella. El procés és més llarg que el d'una gestació normal, i pot oscil·lar entre un any i un any i mig.

Un cost econòmic elevat

En relació al cost econòmic, la maternitat subrogada als Estats Units és la més elevada que hi ha en comparació amb altres destins, però és un dels països que ofereix major seguretat legal i jurídica, al saber que podràs registrar el bebè al Registre Civil espanyol i que no hi haurà cap problema al tornar a casa. El cost oscil·la entre els 80.000 i els 150.000 euros depenent de factors com: la necessitat de recórrer a la donació d'òvuls i/o espermatozoides, l'estat en el que es realitzi la subrogació uterina, el número d'intents de fecundació in vitro necessaris per aconseguir l'embaràs de la gestant, les tècniques addicionals en el procés, les condicions de la gestant, les tarifes de cada agència, el cost i aspectes coberts per l'assegurança mèdica contractada i el número de viatges dels futurs pares.

Afortunadament, ja fa anys que les parelles gais i els homes solters poden fer realitat el somni de ser pares biològics i així formar la seva pròpia família, però el cost econòmic és elevat. Així doncs, qui desitgi ser pare, ho pot ser, però amb la premissa bàsica de començar a estalviar. ■

La Rosa Almirall, ginecòloga, directora de l'ASSIR Esquerra, de l'ICS¹, va impulsar l'any 2012 la creació de Trànsit, un servei centrat en la promoció de la salut de les persones trans* que des d'aleshores ha atès a unes 850 persones. S'ha convertit en un punt de referència i, fugint de l'antiga ortodòxia de considerar la transsexualitat com un trastorn, ha preferit escoltar i entendre les necessitats de les persones trans*. La Mar C. Llop és fotògrafa i activista trans*, autora de *Construccions identitàries – Work in progress*, un projecte expositiu que s'ha convertit en llibre, on es parla de les construccions de gènere i de la necessitat de superar la dicotomia home/dona. L'any 2015 va co-fundar Generem!, associació de persones trans* que lluita per donar a conèixer les realitats de les diferents identitats i expressions de gènere. Ambdues s'han assegut a una taula, en una conversa informal, per parlar sobre Trànsit, la realitat de les persones trans* i mil coses més.

RESPECTAR

ELS TEMPS DE LES PERSONES TRANS

MAR C. LLOP CONVERSA AMB ROSA ALMIRALL

Mar C. Llop Hola Rosa, què tal?

Rosa Almirall Què tal Mar, bonica?

Mar COLORS DEL TERRITORI m'han demanat una entrevista-conversa per explicar què és el servei Trànsit, jo com a usuària i tu com ànima. Si et sembla, podem començar per un petit repàs històric. D'on sorgeix la idea de muntar un servei per la salut de les persones trans*? Com vareu detectar la necessitat de crear-lo?

Rosa Tot va començar quan l'Eva Vela, llevadora, va fer una formació sobre sexualitat a la web jove de la Generalitat. Allà hi va treure el cap en Miquel Missé² i va exposar la problemàtica dels nois trans*. L'Eva m'ho va comentar, i jo, com a ginecòloga i directora de diverses àrees d'atenció a la salut sexual de l'ICS, vaig començar a donar-hi voltes. No havia visitat mai un noi trans*

i em van començar a sorgir preguntes del tipus: on van aquets nois a fer-se citologies? Poc després vaig decidir contactar amb en Miquel i ell em va explicar com estava la situació. El sistema de la UTIG³...

Mar Ufff! El mercat negre d'hormones...

Rosa Sí, això i moltes més coses de la realitat diària d'aquest col·lectiu. A partir d'aquí vaig posar-me en marxa, òbviament, primer a nivell institucional; vaig a veure la gent de la UTIG i els vaig parlar de fer un servei pel seguiment de persones trans*, que en aquell moment no existia. La iniciativa va ser ben rebuda ja que no existia res semblant. En fi, vam endegar el servei i poc després ens van convidar a fer una xerrada a unes jornades organitzades per Cultura Trans i Stop Trans Pathologization. Molt modesta i il·lusa, jo pensava que faria tres o quatre consultes a l'any, però...

Mar Ha ha ha!!!! Sembla que el nombre de cassos és una mica més gran, doncs ja aneu camí dels vuit-cents.

Rosa Sí! Primer van començar a venir persones que havien assistit a la xerrada, gent activista que s'auto hormonava. Eren persones ben informades que ho feien bé i que al principi em van ajudar molt. Però poc a poc s'anaven plantejant nous reptes, havíem d'avançar i animar-nos a fer nous passos a més de receptor hormones, com entendre els discursos no binaris, atendre a persones que es plantejaven un trànsit sense explicar-ho a la parella, menors... Van ser uns mesos apassionants on vaig aprendre molt i on crec que vam ser molt útils. Bé, crec que ho seguim essent, i molt, avui. I vam anar a fer xerrades a diferents espais, com per exemple a EnFemme.

Mar Ah si, jo hi era! Va ser la revolució. Descobrir una porta d'entrada respectuosa, sense tenir que patir el judici de la UTIG, amb possibilitat de provar, mirar d'encaixar... Vaja, no vaig trigar gaire en venir a Trànsit. Tota la vida pensant-hi i de cop veure que un espai així no sols era possible sinó que, a més, ja existia, em va significar una alegria immensa.

Rosa Teníem i tenim una premissa bàsica: és vital la flexibilitat i saber respectar els temps de les persones.

Mar Sí. Quan es comença un trànsit, moltes vegades hi ha mil dubtes al voltant de la decisió bàsica, i no estic parlant d'identitats, estic pensant en l'entorn afectiu, la feina, l'escola...

Rosa En aquests cassos, cal que nosaltres sapiguem donar informació d'on trobar altres persones per compartir experiències.

Mar Mira, com que m'ho poses en safata, faré un *spam* per parlar de la nostra associació, Generem!, on tenim un grup de trobada per persones trans* i l'EnFemme, un espai per persones *cross-dresser*.

Rosa Ha ha ha! Val, i també existeix l'espai Obert Trans Intersex, que compta amb un grup de pares.

Mar I no oblidem Chrisallis Catalunya, una associació de mares i pares de nens trans*, molt repartida pel territori, que en poc més d'un any ja ha aplegat més de 60 famílies. També hi ha el grup Joves Trans*, i ACATHI te un grup fort de persones trans* immigrades.

Rosa És fantàstic veure aquest ric teixit associatiu que es va creant en torn a les persones trans*. En tot cas, tornant al tema de la informació sobre dubtes i altres qüestions relacionades

amb el procés de trànsit, a més d'adreçar a les persones a aquestes entitats, proporcionem tota la informació al nostre abast, i aquí incloc, naturalment, tot lo relatiu al procés hormonal, els canvis que es produeixen o les diferents opcions de teràpies.

Mar Però això com funciona? Si una persona es planeja un trànsit, quins són els passos que hauria de fer?

Rosa Doncs ha d'enviar un correu a transit.bcn.ics@gencat.cat explicant una mica la seva situació. Ah! I ha de tenir la targeta sanitària; hem decidit fer-ho perquè ens venia gent en avió des de molt lluny i els nostres recursos són limitats.

Mar Ostres! Ja teniu fama internacional! Ha ha ha!

Rosa Les veus corren i, per desgràcia, encara no hi ha molts serveis com aquest... Un cop rebut el correu electrònic, ens posem en contacte amb la persona i programem una primera visita que acostuma a durar unes dues hores, on parlem de les possibilitats i de les necessitats d'aquesta persona. I amb tota la informació, és ella qui decideix cap a on vol anar. Treballem amb un consentiment informat.

Mar Què és això del consentiment informat?

Rosa És un contracte verbal en que nosaltres ens comprometem a donar informació objectiva i científica sobre les diferents opcions i la persona decideix i tria el camí que vol seguir: hormonar-se a dosis altes o baixes o no, operar-se o no, dir-ho a l'entorn o no, visibilitzar-se com a trans o no, etc.

Mar Fantàstic! Vaja, que és sempre ella qui decideix i no un psiquiatra o algú de la classe mèdica amb les seves filies i fòbies. També teniu un equip de psicòlogues oi?

Rosa Sí. Si la persona creu que li pot anar bé, pot fer una consulta o inclús teràpia individual amb la Soraya Vega i la Diana Zapata, que també organitzen sessions grupals on sempre es coneix gent i experiències. Hem descobert que aquestes sessions poden ser un gran ajut.

Mar Si no m'equivoco, a l'equip també hi ha un metge de família, en Jordi Reviriego i una llevadora, l'Eva Vázquez.

Rosa Sí, es van incorporar ja fa un temps, doncs no donem a l'abast. També hi ha un petit servei de treball social, que porta la Mireia Brull, ja que una part de la població trans* té necessitat de recursos socials en les seves trajectòries socials.

Mar O sigui que sou quatre gats?

Rosa Ha ha! Sí, tot i que ara s'afegirà a l'equip una administrativa. Poc a poc anem creixent...

Mar El cert és que, per fi, ja sou el centre de referència a Catalunya. Nosaltres, per la nostra part, estem treballant molt des de la Plataforma Trans*forma la Salut⁴. I estem molt animades perquè, ara ja sí, tindrem un nou protocol per les persones trans*, impulsat des dels activismes trans* i amb el suport del Parlament de Catalunya i el Conseller de Salut, Antoni Comin. Des d'ara, per iniciar el procés de transició ja no caldrà un diagnòstic de disfòria de gènere, la nostra més antiga reivindicació.

Rosa Sí, sembla ser que ja és una realitat. Per cert, com ho teniu això?

Mar Hi ha encara molta feina, molta feina de molta gent que fem feina a nivell polític i conceptual, però la cosa, amb els seus claroscurs, pinta bé.

Rosa Sí, és el que té l'activisme.

Mar Què m'has d'explicar.

Rosa I tu a mi. Ha, ha!

Mar Doncs mira, explicar per explicar, com que ja és hora de dinar, no sabries pas la recepta de la *vichisoise*? Que aquests dies tinc ganes de prepara-me'n una. ■

notes

1. Àrea d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva Esquerra de Barcelona ciutat – CAP Manso, de l'Institut Català de la Salut.
2. Miquel Missé (Barcelona, 1986), és sociòleg i activista trans*. Cofundador del moviment Cultura Trans, ha publicat diversos llibres, com *Transsexualitats, altres mirades possibles* i *El gènere desordenat*. És col·laborador habitual de COLORS DEL TERRITORI.
3. UTIG: Unitats de "Trastorn" d'Identitat de Gènere.
4. La Plataforma Trans*forma la Salut es va crear el 1915 per les associacions Generem!, ACATHI, Chrysallis Catalunya, Associació Transsexuals de Catalunya, En Femme i Joves Trans* Barcelona, a les que després s'hi van unir AMPGIL Catalunya, Colors de Ponent i Violeta Trans. Compta amb el suport de més de 60 entitats, entre elles col·lectius LGTBI, ajuntaments i Amnistia Internacional, i més de 1000 persones a títol individual.

A vui en dia, el principal mitja de comunicació i per a lligar son les APP dels *smartphones*. Aplicacions com Grindr, Scruff, Planet Romeo, Growlr o Wapo s'han convertit en l'aparador de personalitats 2.0 on un pot deixar volar la imaginació virtual i explotar els seus propis encants en l'art de la seducció.

Els usuaris d'aquestes aplicacions solen partir d'un *nickname* o sobrenom, que és el primer que es veu juntament amb el seu *avatar* o fotografia que el representa. Aquest fet fa que, tal i com va passar a l'inici del Whatsapp, s'inventin codis de text curts per intentar explicar el que es busca amb el mínim de tecles possibles.

Un nou vocabulari

Navegant per aquesta realitat virtual ens trobem textos sorprenents que creen una certa preocupació en els mateixos usuaris, doncs els obliga a mantenir actualitzat un vocabulari que va canviant constantment, ja que perdre el fil del significat

d'aquestes noves expressions et desplaça a la invisibilitat en el 'mercat' sexual. «BB», «pprs», «vgra», «raw», «GHB», «tina», «slam», «top», «bttm», «vers», «XL», «hung», «twink», «cuck», «P», «save», «clean», «VIH+», «s», «dom», «bull», «visiting», «fit», «jock», «ff», «x2», «poz» o «pig» són termes curts i la seva funció és comunicar amb el mínim de lletres el que es busca preferentment. Un cop establert el contacte, la gent, com sempre, acaba sent bastant oberta al què sorgeixi i s'adapta al que es va trobant dia rere dia, doncs el principal objectiu és, també com sempre, socialitzar i no sentir-se desplaçat.

Però és curiós veure l'augment de perfils que no només busquen sexe a nivell individual o contacte amb altres persones, sinó que son organitzadors de festes en cases particulars i que reben diferents noms depenent de la temàtica particular: «chill», «slam», «sesion», «festa blanca», «bbparty», «ruleta», «chemsex»... Probablement la decadència del concepte de discoteca, la comoditat d'organitzar-ho en un entorn més

per Robert Bonet

CHEMSEX, SLAMMING

I ALTRES MODELS DE JOCS SEXUALS ENTRE HOMES I HOMES

En els darrers anys s'ha popularitzat el terme «chemsex» per referir-se a les pràctiques sexuals potenciades pel consum de diversos fàrmacs. Són festes, generalment d'homes gais, de sexe i drogues, que poden durar 72 hores, sense cap tipus de protecció i que representen un perill per a la proliferació de malalties de transmissió sexual.

privat, la necessitat de buscar sensacions extremes i una crisi econòmica que ha empobrit a la majoria han portat a molta gent a optar per aquests tipus de festes que aconseguen que hom es relacioni ràpidament amb gent propera al seu perfil i alhora li permet una experiència de sexe descontrolat amb 'viatges' a estadis de sensacions que permeten desconectar-lo de la realitat. I tot d'una manera relativament econòmica, doncs, pel mateix preu que poden gastar una nit a una discoteca obtenen les drogues que volen.

Buscant noves experiències

COLORS DEL TERRITORI s'ha posat en contacte amb diferents perfils per saber per què recorren a aquests tipus de festes i què els porta a aquesta decisió. Alguns expliquen que quan consumeixen drogues se senten transportats a un estadi d'excitació constant, on perden la noció del temps i l'espai, i s'evadeixen dels seus problemes durant les hores que dura la festa; n'hi ha que només utilitzen algunes substàncies concretes per poder rendir millor sexualment; altres fan servir la consumició com un mètode de relació social: «És que tothom en pren i és més guay». En comú opinen que van a aquestes festes perquè són els únics llocs on s'ho passen be, ja que les discoteques «estan plenes de xafarderes» i sempre hi troben el mateix.

La discreció és un element bàsic en aquests tipus de perfils que busquen relacionar-se amb gent semblant, doncs cal mantenir un cert secretisme sobre el consum de cadascú. Alguns afirmen que se senten «una mica cascats físicament» els dies després d'assistir a aquest tipus de festes, «però com passava als antics *guateques*, i com que ara la festa està en aquest tipus d'esdeveniments, si no consumeixes ets l'element estrany que sembla no voler passar-ho be».

Sexe segur?

D'aquesta manera, l'estrès, el ritme de vida frenètic de la societat contemporània i el *fast food* sexual s'uneixen per fer un còctel explosiu, molt còmode per les malalties de transmissió sexual, que converteix en víctimes a moltes persones quan aquestes busquen diversió, sexe i relacionar-se.

No es pot estigmatitzar d'antuvi cap nova forma de relació humana o sexual, però cal responsabilitat a l'hora de jugar experiències, oci i salut sexual. L'educació i el coneixement dels medis son bàsics per poder fer-ho amb seguretat. Cal saber veure el límit de la pròpia llibertat, doncs, s'esculli el model de diversió que s'esculli, aquest límit coincideix amb el d'una altra persona, i cadascú tel el dret de decidir on comença el seu i l'obligació de respectar a qui té davant seu. ■

BÁRBARA RAMAJO: LES VIOLÈNCIES FANTASMES INVISIBILITZEN EL COS LESBIÀ DELS FEMINISMES

La Bárbara Ramajo és activista feminista i lesbiana. Va ser membre de l'Eix Violeta i Queroseno i actualment és una de les ànimes mater de Bollos en Teoria. En aquesta conversa presenta una nova òptica sobre gènere i sexualitat i el que ella anomena violències fantasma.

per Carme Porta

El passat novembre et van fer una menció especial al XVII premi d'assaig Carmen Burgos. Què et va empènyer a fer un treball sobre gènere i sexualitat?

El títol d'aquest treball és *Gènere i Sexualitat, aproximacions multidimensionals i violències fantasmies*. És un desenvolupament del treball de fi de màster de Dones, Gènere i Ciutadania del 2014, on tracto de parar atenció a com es relacionen aquests tres elements, i la novetat està en mirar de forma multidimensional, és a dir, tractar de situar de què parlem quan ens referim tant a gènere com a sexualitat per tal de no estar parlant en registres diferents, vull dir que si parlem del gènere com categoria analítica, o bé com categoria de poder, o identitària, o performativa, o discursiva, o en qualsevol altra dimensió. Si ens aproximem amb aquesta mirada específica i la posem en relació amb la mateixa dimensió que la sexualitat, podrem tro-

bar amb molta més facilitat com operen aquestes violències fantasmies i, a més, nomenar-les.

Al treball parles de les violències fantasmies heterocispatricals; de fet ja vas desenvolupar-ho en una ponència de les jornades Radicalment Feministes en què parlaves del cos lesbià del feminisme.

Doncs, sí! En realitat parlo de violències que des dels feminismes ja portem anys detectant i denunciant, però el que faig de diferent és sistematitzar-les amb aquesta mirada que, a posteriori, he descobert que acadèmicament s'emmarca dins les teories de l'espectralitat, i les anomeno com violències fantasmies. Són aquelles que actuen sense ser percebudes; poden ser visibles o invisibles, però sempre estan operant com forces que tracten de posar fora del focus d'atenció tot allò que suposi un desafiament important a l'ordre heterocispatric, creant

veritables hàbitats de confort on acaben residint nuclis sempre inqüestionables d'anàlisi i funcionament dels ordres heterocispatric.

De fet és el que plantejes a la ponència *El cos lesbià del feminisme i les violències fantasmies**

Sí, parlo, entre d'altres coses, de com aquest sistema capitalista heterocispatric, racista i capacitista en que vivim actua segons interessos, que són fonamentalment racistes, sigui amagant o bé abanderant el cos lesbià dels feminismes. A més, això ho fa de la forma més productiva amb que treballen les violències fantasmies, que és a través de les seves resistències, és a dir, a través de posicions crítiques al mateix heterocispatricat que acaben fent del cos lesbià una frontera de defensa cultural, d'ostentació i de lluita homonacionalista. Dit d'una altra manera, les violències fantasmies identitàries s'exerceixen cada vegada que des dels mateixos feminismes invisibilitzem el cos lesbià dels feminismes, i també cada vegada que fem bandera del fet que el circumscriu com una característica cultural 'pròpia'.

No sempre és fàcil detectar aquesta violència fantasma.

No. Per exemple, al treball que hem citat al principi parlo de com les violències fantasmies narratives ens fan creure que la participació de les dones a la història, la literatura, les arts o les ciències, retrospectivament, s'ha produït en un ordre creixent: la primera filòsofa, matemàtica, poeta, política, etc., i després, amb el pas del temps i les lluites feministes, ens hem anat incorporant la resta de dones. Però, i si mirem cap enrere en una clau que no sigui èpica, sinó que, tal i com vaig escoltar una vegada a la Marta Selva, amb una mirada ètica, és a dir, una mirada sobre la quotidianitat que contempli el fet que les dones

sempre hem participat de la Història, caldria preguntar-nos, doncs, com ens invisibilitza aquesta mirada èpica, i posar-nos a canviar les narracions que fan la Història, llavors si fem això, ens podríem adonar que potser aquelles primeres dones en realitat van ser les últimes: la última filòsofa, matemàtica, poeta, astrònoma... en relació a la nostra era.

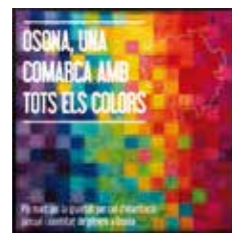
Parles de multidimensionar el gènere a partir del binarisme marcat per la biologia. Hem de deconstruir culturalment?

Hem de deconstruir sempre i sempre culturalment, doncs el binarisme i la biologia son tan culturals com la forma d'aproximar-nos al gènere. El que plantejo amb la multidimensionalitat és una separació dels fils que teixeixen el gènere per posar sota la lupa el mateix fil que si parlem de sexualitat. Així, fil a fil, podem anar teixint les nostres pròpies cultures de resistències feministes de forma molt més productiva, ja que és entre aquests filaments on s'amaguen les estructures que cimenten els llocs intocables de l'heterocispatricat, i en des-embolicar-los, tenim l'oportunitat de veure, momentàniament, quin és el trenat que gasta. I dic momentàniament perquè les violències fantasmies, amb la seva capacitat biòtica d'adaptació al medi, s'encarreguen molt bé d'encriptar, de nou, aquestes estructures que cal protegir amb nous nusos que derivin les atencions a llocs de menys risc. ■

* <http://www.caladona.org/grups/uploads/2016/06/el-cos-lesbia-del-feminisme-i-les-violencies-fantasmies.pdf>

ASSOCIACIONS LGTBI I PLANS LOCALS CONTRA L'HOMOFÒBIA

per Isàvena Opišo

Un pla local és un programa que estableix els criteris que ha de seguir un ajuntament per tal de desenvolupar determinats aspectes que afecten al municipi i els seus veïns, com poden ser joventut, inclusió social, seguretat, salut, etc.

Però, quin paper poden tenir les entitats LGTBI en la realització i desplegament dels plans locals per la igualtat per raó d'orientació sexual i identitat de gènere? La participació d'aquestes associacions pot ser bàsica per diversos motius.

Una tasca de pressió clau

En primer lloc, formar part de l'equip motor d'aquests plans facilita a les entitats incidir en les prioritats que l'ajuntament del poble o ciutat té a la seva agenda política, prioritats que no sempre coincideixen amb les que voldrien les associacions LGTBI. La seva tasca informativa i de pressió pot ser clau, no sols per modificar algunes prioritats, sinó també per proposar-

ne de futures, traçar línies vermelles i vetllar perquè es dotin d'una perspectiva LGTBI possibles polítiques i accions de tots els àmbits i àrees de la gestió municipal. A més, al participar-hi activament, les associacions poden fer un seguiment exhaustiu de l'acompliment del pla local.

L'entitat LGTBI d'un àmbit territorial concret és un valor afegit en l'equip motor del pla local, tant per les seves aportacions a partir de la pròpia experiència com per les valoracions de possibles accions futures i bones pràctiques. Aquesta experiència i coneixement vénen avalats per la feina feta per la pròpia associació, però també per la forta coordinació i comunicació que avui hi ha entre les diferents entitats LGTBI del territori i entre elles i les de l'àrea metropolitana de Barcelona, doncs aquestes darreres, a diferència de les del territori, més globalistes, es dediquen a temàtiques concretes, com la prevenció de l'HIV, les famílies LGTBI o la comunitat LGTBI i l'esport.

Convertir-se en referents

El treball conjunt amb una entitat LGTBI fa que el personal tècnic i polític d'un ajuntament o consell comarcal tingui aquesta associació com a referent i pugui consultar-la a l'hora d'introduir millores en altres plans on és important analitzar la perspectiva LGTBI, com, per exemple, en els plans de joventut o d'igualtat; i més enllà dels plans locals estrictes, en la creació de protocols concrets, com pot ser la manera de tractar els possibles cassos d'homofòbia per la policia local.

Però les entitats també solen tenir certes dificultats a l'hora d'encarar el repte de formar part de l'equip motor en la creació dels plans locals. Per moltes propostes que es duguin a terme des de les administracions públiques, sempre seran menys que les proposades per una associació LGTBI, i això obliga a aquestes a prioritzar i determinar quines són les accions que consideren més prominents.

A més, hi ha aspectes o àrees a treballar que les associacions LGTBI consideren

Els plans locals per la igualtat per raó d'orientació sexual i identitat de gènere són una bona eina per als municipis mitjans i petits, no només per desplegar aquelles competències que la llei contra la LGTBIfòbia atorga a les administracions locals, sinó també per realitzar de forma planificada, sistemàtica i avaluable, accions i polítiques LGTBI en els diversos àmbits de l'ajuntament.

prioritaris, i no sempre ho són pels polítics. Un bon exemple d'això és el fet que des dels ajuntaments no s'acostuma a destinar massa esforços a temes en els que la competència no és plenament municipal, com pot ser eradicar la LGTBIfòbia en els clubs esportius privats o fer xerrades al personal de les residències d'avis també privades, sinó que es prefereix prioritzar les accions que son plenament competència municipal, on el personal que la durà a terme i els recursos són de l'administració local.

Sobrecarregats de feina

Per adobar-ho, per part de les entitats hi sol haver una manca de coneixement del funcionament d'algunes àrees municipals amb les que habitualment no es col·labora, però que sí consideren positiu incloure una visió LGTBI en alguna acció. Aquest desconeixement crea dificultats a l'hora de dissenyar i proposar accions concretes. I sovint, participar en el desplegament d'un pla local suposa haver d'estar en nombroses reunions i seguir els ritmes i sistemes de treball

de l'administració pública, quasi sempre més lents del que les entitats voldrien. I el cert és que les persones que treballen activament en una associació LGTBI, de manera altruista i no remunerada, acostumen a anar molt carregades de feina. En tot cas, participar en un equip motor per realitzar un pla local per la igualtat

per raó d'orientació sexual o identitat de gènere és una oportunitat per a les entitats LGTBI a l'hora d'exposar de manera directa als polítics i tècnics la situació i les carències del col·lectiu LGTBI, i aportar el valor afegit del coneixement d'altres experiències. Alhora, esdevé un aprenentatge del sistema de treball de l'administració pública. ■

La coneixem com La Prohibida però podria dir-se perfectament «La Perdida» doncs el dia que havia d'escollir el seu nom artístic estava tan perduda que finalment el va escollir un amic seu. Té 45 anys i en fa 20 que es posa la perruca, i sempre ha sigut una artista. El seu lema a la vida és senzill: «Fes el que et surti del cony».

Què prohibiria La Prohibida? Als sociòpates, doncs «*dan mucho el coñazo*».

Què és el que més t'agrada del teu treball? Viatjar i relacionar-me amb la gent.

Quan vas rebre la 'trucada drag'? Des de sempre, és un procés. Crec que tots tenim un camí predestinat.

Un referent al món de l'espectacle? N'hi ha molts, milers, però suposo que RuPaul és l'única i absoluta reina. Pel què representa i per tot el que ha fet per dignificar aquest treball.

T'encoles sempre? Encolar-se té a veure amb el concepte clàssic de dona ultra femenina, sense cap protuberància a l'entrecoix. Però més enllà d'encolar-me o no, hi ha moltes altres formes d'expressar feminitat. En el meu cas, moltes vegades no porto pits. Hi ha moltes dones amb genitals masculins i sense pits. En aquest sentit m'identifico molt amb Adore Delano perquè trenca patrons i expressa el seu propi concepte de *drag*, vestint-se i maquillant-se com vol, fora dels canons clàssics.

Quantes perruques acostumes a portar en la teva maleta? Poques perruques i poc vestuari. Sóc molt pràctica. Per a una gira m'enduc el mínim i imprescindible. L'important és el que vols explicar i transmetre.

Què significa el blau de 100k años de luz, el teu últim disc? Era el color que em venia de gust portar. El blau és un color que dóna profunditat i nostàlgia. Les cançons nostàlgiques estan presents en tots els meus discos.

Descarregues música il·legalment? No. Tinc iTunes i Shazam al telèfon. Les eines perfectes per a qualsevol consumidor de música.

Et sona la frase «No podem canviar el món però podem crear consciència»? Això ho dic jo molt! (riu). Es pot crear consciència perquè les coses cauen pel seu propi pes.

L'any 2016 van augmentar els casos de bullying a les aules. Un dels principals motius és l'orientació sexual. Algun 'consell travesti'? El *bullying* existeix des que l'educació no es basa en el respecte de les llibertats. Els travestis ens presentem com quelcom molt radical. Trenquem amb el gènere i l'estètica. Produïm reaccions i conseqüències de tot tipus, positives i negatives. Això ens fa molt forts i per aquest motiu, el meu 'consell travesti' és: fes-te fort, entén com és el món i fes el que et doni la gana.

Què esmorzes al matí? Sóc una hippy per a alimentació: civada, fruita seca, oli de llinosa...

On deixes el telèfon quan vas a dormir? De vegades dormo amb ell perquè tinc negocis a Llatinoamèrica i em poden trucar a qualsevol hora.

LA PROHIBIDA

per José Cuadrado

L'artista, cantant i travesti La Prohibida està considerada un dels màxims referents del transformisme a tot l'Estat, a més d'una icona del món gai a Llatinoamèrica i gran part d'Europa. Té publicats tres discos: *Flash*, *Sr. Kubrick, qué haría usted?* i *100k años de luz*. Actualment tots els dissabtes actua a la seva festa Ultratop, a una coneguda sala de Barcelona.

En quin costat del llit dorms? Dormo fatal, em moc molt, dormo en tots costats.

Quant temps dediques a les xarxes socials al dia? El just, necessari i imprescindible. De fet, a les xarxes socials no sóc massa activa.

Ets puntual? Ho intento, però no ho aconsegueixo.

Egocèntrica? No. Tot té moltes lectures però en el meu treball el format és la meua imatge, no crec que això sigui egocentrisme.

Quant triga la prohibida a 'muntar-se', a arreglar-se per sortir a l'escenari? El mínim. Sóc de les més ràpides. 30 o 40 minuts.

Ets ràpida per a tot? (Riu) No, per a la música em prenc el meu temps. Sóc molt perfeccionista i meticulosa.

Saps cuinar? Sí, m'encanta.

Carn o peix? Llegums, cereals i vegetals. Sóc molt de l'alimentació macrobiòtica. Em dóna molta força i digestions lleugeres.

Quin seria el menú si La Prohibida ens convida a sopar? Sopa de miso, crema de verdures i un bon patatge.

Què hi ha després de la mort? Ni puta idea.

Creus en l'amor? Sí.

Recomanaries el poliamor? Recomano tot allò que ens faci feliços.

Practiques algun esport? Sí, spinning.

Recomana'ns un llibre L'últim de Lucia Etxebarria, *Más peligroso es no amar*.

Una pel·lícula? *L'Home elefant* i *Freaks*, dues pel·lícules que reflecteixen els prejudicis i la realitat.

I una cançó? Sóc molt de bandes sonores, aquest matí estava escoltant la d'un manga dels anys setanta que es diu *Galaxy Express 999*. Una joia.

¿Què és el que adora La Prohibida? A Supreme Deluxe i a Kika Lorace.

Quin és el teu lema o filosofia de vida? Fes el que et surti del cony. ■

Darrerament s'està parlant sobre un nou mètode en la prevenció del VIH, la profilaxi preexposició, una medicació que està implantada des de fa temps en països com els Estats Units, i que l'agost de 2016 va ser aprovada per l'Agència Europea del Medicament. La seva efectivitat està més que demostrada, però la seva aplicació genera debats que van més enllà dels discursos mèdics i que tenen a veure amb el seu cost i amb l'estigmatització del VIH.

per Ferran Benaiges

LA PROFILAXI PREEXPOSICIÓ (PrEP)

La profilaxi preexposició (PrEP) consisteix en l'administració de fàrmacs antiretrovirals de manera continuada (normalment diària) en persones seronegatives, per tal de prevenir la infecció pel VIH. L'únic fàrmac aprovat pel seu ús com a profilaxi preexposició és Truvada®, un comprimit que combina emtricitabina i tenofovir. Aquest mètode preventiu té una eficàcia provada de més del 90% quan s'utilitza tal com s'ha prescrit, és a dir, semblant a la del preservatiu, i, juntament amb aquest, pot ser una bona eina per prevenir el VIH en persones en situació d'alt risc exposades al virus. Per fer-ne ús, cal mantenir un seguiment mèdic i un compromís d'administració.

Oportunitats i reptes

Una de les millores que pot aportar aquesta medicació és oferir noves eines preventives a persones que no encaixen amb les estratègies de prevenció actualment disponibles. A més, el seguiment que comporta la seva administració pot apropar persones a la xarxa comunitària de salut per treballar la salut

sexual, així com contribuir a l'eliminació d'altres infeccions de transmissió sexual (ITS) pel cribratge, reduir l'ansietat a la infecció de determinats col·lectius de risc, i apropar-nos als objectius SIDA 2020 del Departament de Salut, que impliquen reduir-ne la incidència un 5%.

Però també cal preguntar-se com afectarà la seva implantació l'ús del condó, així com la propagació d'altres ITS. Per altra banda, malgrat que els assaigs clínics sobre la PrEP han mostrat un perfil de seguretat i tolerància bo a curt termini, cal fer un seguiment de més llarga durada de les persones que prenen la PrEP per observar l'impacte de tenofovir a nivell renal i ossi.

Els col·lectius més proclius a rebre el tractament de la PrEP són, actualment, els homes gais, els homes bisexuels, altres homes que fan sexe amb homes (HSH) i les dones transsexuals que es trobin en una situació d'alt risc de VIH. Per fer una valoració del risc individual de VIH, els professionals tindran en compte una sèrie d'indicadors de risc com ara el número de les darreres parelles sexuals, el diagnòstic recent d'ITS, l'ús de drogues durant les relacions sexuals o exercir el treball sexual.

Actualment, la sanitat pública no cobreix l'ús de Truvada® com a PrEP. El Ministeri de Sanitat, juntament amb tres Comunitats Autònomes, entre elles Catalunya, posarà en marxa un estudi d'implementació en el que 400 homes gais, bisexuels, HSH i dones transsexuals rebran la PrEP avaluant tres models diferents de programes de PrEP. L'objectiu és obtenir dades i informació programàtica sobre quin és o quins són els millor programes d'administració de la PrEP.

Què hi diuen les organitzacions?

Des de les associacions es plantegen diverses qüestions. En primer lloc, cal pensar com es gestionen els recursos i si aquests són suficients. Actualment, es gasten 1,3 milions d'euros en polítiques de prevenció en matèria de salut sexual i 135 milions en antiretrovirals, i la universalització de la PrEP costaria uns

80 milions. Anualment, es registren 3300 nous casos de VIH i 1600 morts de sida (en la dècada de 1990 la xifra era de 6000 morts a l'any). Aquest fet fa que el VIH, en l'àmbit polític, ja no sigui una tema de primer ordre. Paral·lelament, des de la irrupció la Teràpia Antiretroviral de Gran Eficàcia (TARGA), que va suposar una disminució espectacular de la morbimortalitat associada a la sida, hi ha hagut un canvi en la percepció del risc del VIH, també en l'àmbit polític.

Per altra banda, la negociació en els preus no és del tot transparent. Els països europeus es van comprometre a baixar el preu de la PrEP, pujant el llindar de les persones a qui administrar-la, però limitant el seu ús a persones en situació d'alt risc de VIH. Això planteja el problema de delimitar a qui ha d'anar dirigida, i aquí entren qüestions que van més enllà de plantejaments mèdics o econòmics i que tenen a veure amb qüestions ètiques, de valors i de biopolítica. Temes com la dimensió del VIH, el replantejament de la dicotomia prevenció/control-política, l'homogeneïtzació dels col·lectius sense tenir en compte els factors socials i econòmics, l'homofòbia social, la serofòbia dins del col·lectiu, la inclusió o no de les persones immigrants en els tractaments, etc., són qüestions que cal tenir presents a l'hora de planificar l'administració del medicament.

Des dels col·lectius que lluiten contra el VIH, es demana un pacte social contra la discriminació, estratègies de formació, també des d'una perspectiva de comunitat, però sobretot, un debat profund sobre l'actual gestió de la prevenció, així com espais per reflexionar sobre models de relacionalitat i per prendre autoconsciència dels riscos, deixant de banda l'estigmatització i la serofòbia, tant en la societat, com dins del propi col·lectiu LGTBI i del sistema sanitari. La societat, però, no genera aquests espais, i el debat sobre la PrEP es mou en molts moments amb flaixos i confrontació. Caldrà debat i veure també com les innovacions que vagin sorgint en la lluita contra el VIH afecten les polítiques públiques i la sostenibilitat del sistema sanitari públic, també pel que fa a l'administració de la PrEP. ■

UNA 'GAVINA' AL SERVEI DE LA DIVERSITAT SEXUAL DE LES DONES PAULA ALCAIDE

per Alex Marcos Bonet
<http://www.lostamongthecrowd.wordpress.com/>

Psicòloga, terapeuta, conferenciant, professora, emprenedora i autora de nombrosos articles a diferents mitjans, la Paula Alcaide va deixar el seu treball de consultora a Londres per tornar a Barcelona i dedicar-se a l'atenció de dones lesbianes, bisexuals i pansexuals que volen sentir-se més lliures i més felices.

Com sorgeix la idea del què ara és gairebé la marca Paula Alcaide com a servei i especialitat?

Un dia vaig rebre una trucada d'en Gabriel J. Martín, un antic company de feina a la Coordinadora Gai Lesbiana, per preguntar-me si m'interessaria treballar a l'Institut d'Estudis de la Sexualitat i la Parella. Buscaven una psicòloga especialitzada en temes LGBT per atendre a les dones que trucaven requerint un servei específic, doncs existia una demanda de psicologia en diversitat sexual especialitzada.

A qui et dirigeixes principalment?

La resposta curta és: a dones lesbianes i bisexuals que volen una atenció especialitzada. La llarga seria explicar perquè en molts moments les dones que no són heterosexuales —lesbianes, bisexuals, pansexuals, *queer*, etc.— requereixen una professional que connecti amb elles i parli directament de les seves particularitats, que generi la confiança des del primer minut per parlar de relacions amb

dones eliminant la sensació de parlar amb algú que no entén el procés d'autoacceptació i les relacions entre dones, i que estigui especialitzada en una població concreta.

I quins són els principals temes a treballar?

Són molt diversos, des de sortir de l'armari amb les famílies, passant per teràpia de parella per millorar relacions entre dones, fins a addiccions, problemes per posar límits, pors, vergonyes, ansietats...

Avui, gràcies a les lleis sobre igualtat LGTBIQ, s'ha avançat molt socialment.

S'ha avançat moltíssim, a vegades oblidem d'on venim, del perill que durant segles les persones LGTBIQ hem patit. Hem sigut un col·lectiu perseguit i castigat, i el fet que ara la llei ens protegeixi envia un missatge clar que a poc a poc la societat anirà integrant: que el fet de no ser heterosexual no va contra la norma social sinó que forma part d'ella.

Queden encara moltes coses per aconseguir?

Moltes, i més ara que a nivell internacional hi ha un moviment cap enrere, involutiu, basat en la por a la diferència. Com a éssers humans tendim a pensar que la nostra percepció i el què nosaltres pensem és el què pensen els altres i per culpa d'aquest 'defecte' de processament de la informació es generen injustícies, prejudicis, discriminacions i fins i tot guerres. Per què no deixem de ser tan egòlatres i de pensar que el món és com pensem que és? És molt més complex i divers i no podem oblidar eines que han permès la supervivència: l'empatia i el respecte.

A la teva web parles de dones lliures d'estigma. Com definiries aquest 'estigma' i per què encara existeix en les dones lesbianes i bisexuals?

L'estigma es genera per falta d'informació i significa etiquetar a una persona pel seu comportament o per alguna caracterís-

tica concreta dins d'una categoria social que es veu com a inacceptable o inferior. Aquest grup social rep menyspreu sovint perquè qüestiona un ordre establert. Els estereotips que naixen entorn del fet de ser lesbiana tenen que veure amb el masculisme i amb l'heterosexisme. Per exemple, la idea de que «s'ha de mantenir obligatòriament una relació amb un home»; curiosament l'excepció a aquesta premissa era fer-se monja i exactament això van fer moltes lesbianes del segle passat perquè era l'única manera que no els exigissin casar-se amb un home. Encara avui, la societat segueix sent androcèntrica —els homes ocupen una posició dominant— i una relació entre dues dones ho qüestiona. Amb les dones bisexuals els prejudicis vénen d'una visió monosexista, on es pensa que les persones només poden seguir la norma essent 'heterosexuales' o trencar-la essent 'homosexuales', i apareix l'estigma de considerar-les confuses o promíscues per la ignorància de no haver-se parat a entendre el què en realitat significa la bisexualitat.

Què és la psicologia afirmativa i com pot ajudar a aquestes dones?

La psicologia afirmativa és una disciplina que neix per ajudar a les persones homosexuals i bisexuals a alliberar-se de l'homofòbia, lesbofòbia i bifòbia de l'entorn i la que han interioritzat per culpa de missatges negatius que han sentit o viscut. En el meu cas, la psicologia afirmativa lesbiana, centrada en dones, les ajuda a treure els recursos interns que tenen per fer front a les seves pròpies pors, la vergonya, la culpa, la manca d'assertivitat per posar límits, la indefensió apresada per pensar que els altres s'empenyaràn o la quantitat d'informació que oculten i situacions que eviten. El canvi és ràpid perquè és un treball focalitzat al problema i amb molt de coneixement compartit. Sorpren veure la quantitat de dones que estan passant pel mateix en diferents àmbits, també per això ofereixo trobar un 'ramat' d'iguals i posar a dones en contacte perquè sentin que no estan soles i els seus problemes són compartits.

Suposo que això té a veure amb el grup Gaviotas que has creat.

El grup Gaviotas va ser, precisament, la concreció d'aquests contactes en un grup de creixement personal de dones lesbianes i bisexuals, un projecte de l'associació Afirma't. És obert, per tant sempre hi ha noves integrants que vénen a les sessions que fem mensualment per parlar d'un tema concret. Va néixer en una cafeteria del barri de Gràcia, a Barcelona, amb 9 integrants i ara hi ha més de 800 dones apuntades a través de la plataforma Meetup, de les quals unes 35 o 40 assisteixen com a mitjana a cada sessió.

Quina consideres que ha estat la clau del seu èxit?

És el grup més gran de creixement personal de lesbianes i bisexuals de Catalunya i l'èxit probablement ve de conèixer molt bé quines particularitats tenim com a dones i com a dones que estímem a altres dones. Vénen de llocs molt dife-

rents, tenen diferents edats, entre 20 i 60 anys, i estats civils: solteres, casades, amb fills de relacions heterosexuales anteriors o amb fills de relacions lèsbiques..., però totes necessiten un espai segur on compartir les seves realitats semblants per generar discursos col·lectius comuns.

Les grans ciutats aglutinen molts serveis i possibilitats però no és el mateix ser lesbiana al territori. Com veuries la creació d'un projecte de mentorització més enllà de la gran urbs o inclús una descentralització del grup Gaviotas també al territori?

Estic treballant en un projecte *online* que pugui aglutinar a aquestes dones que no tenen accés a recursos específics per a elles a prop. Amb les noves tecnologies no podem permetre que uns quants quilòmetres allunyin a les persones. És bàsic trobar gent d'altres territoris per col·laborar i organitzar accions conjuntes.

Avui per avui, què diries a les joves i dones del territori?

Primer de tot, que no estan soles ni són úniques, que hi ha més dones lesbianes i bisexuals de les que creuen a prop seu, però que sovint per descobrir-ho tindran que visibilitzar-se. En segon lloc, a vegades hi ha molta gent però poques persones que hi són de veritat, i comptar amb poques persones però que de veritat et coneixen i t'estimen per ser com realment ets no té preu. I per acabar, si pensen que la por les està bloquejant, si no troben respostes a mida, si tenen problemes amb la seva xicota o si necessiten sentir-se part d'un grup d'iguals, que visitin el blog on comparteixo articles amb els que es poden sentir identificades. ■

+ info

web: <http://www.palcaide.com/>
 blog: <http://www.palcaide.com/blog>

Digues prou a la LGTBifòbia!

Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia

PER DEFENSAR ELS TEUS DRETS, DENUNCIA!

QUÈ

Si pel fet de ser lesbiana, gai, transexual, bisexual, transgènere o intersexual pateixes:

- Situacions de violència verbal
- Expressions vexatòries
- Accions d'aïllament, rebuig o menyspreu públic, notori i explícit
- Exclusió
- Discriminació o assetjament en l'àmbit laboral
- Discriminació o assetjament en l'àmbit escolar
- Limitació d'accés a espais públics o privats

Si detectes accions de discriminació:

- Simbologia LGTBifoba
- Missatges intimidatoris a les xarxes socials
- Expressions discriminatòries en l'àmbit social, comunicatiu...
- Qualsevol tipus d'agressió, insult, amenaça, xantatge, incitació a la violència o la discriminació

Llei 11/2014

La Llei per a garantir els drets de les persones de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia t'empara i preveu sancions per a les persones que porten a terme aquestes accions discriminatòries.

COM

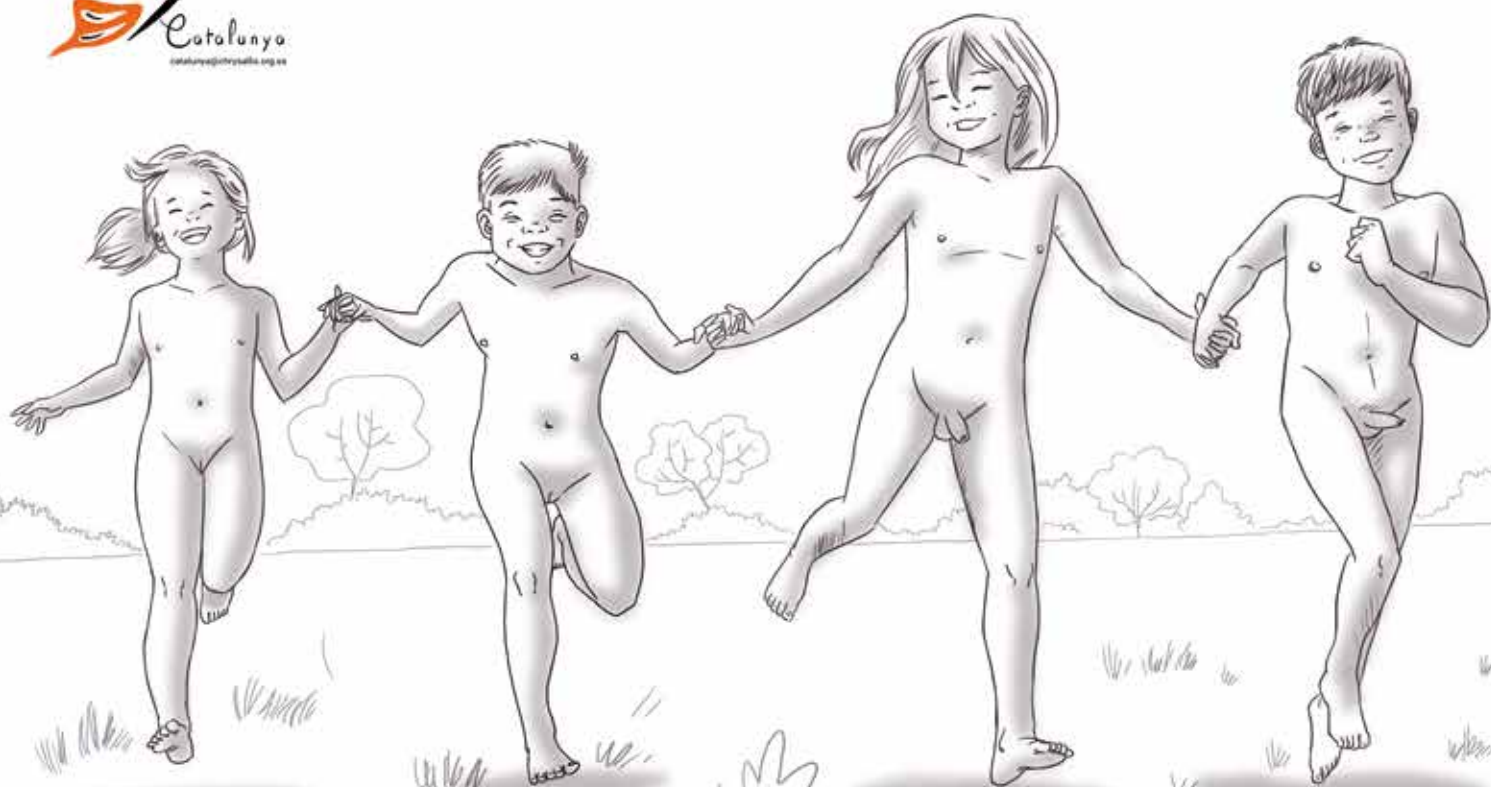
Pots fer-ho presencialment, per telèfon o per Internet.

 A l'Àrea LGBTI del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies
 935 517 717

 A Internet
treballiaferssocials.gencat.cat/bustiacontacte

 A les seus dels Serveis Territorials del Departament
 Lleida: 973 703 679
 Terres de l'Ebre: 977 706 534
 Barcelona: 935 675 167
 Girona: 972 975 958
 Tarragona: 977 248 744

 Al 112

HI HA NENES AMB PENIS I NENS AMB VULVA

Així de senzill

**LA MAJORIA PATEIX CADA DIA
PERQUÈ LA SOCIETAT DESCONEIX AQUESTA REALITAT**

PARLEM-NE
LA SEVA FELICITAT TAMBÉ DEPÈN DE TU

La taxa d'intent de suïcidi entre els adults transsexuals als que es va negar la seva identitat en la infància és del 41%. Estudis recents amb menors transsexuals als que es respecta i acompanya la seva identitat mostren que els seus indicadors de qualitat de vida i felicitat són similars als de la resta de la població de la seva mateixa edat.